

VNF

2017

aviisi

1

VERENIGING NEDERLAND-FINLAND
ALANKOONNAT-SUOMI YHDISTYS

aviisi

Inhoud

Voorwoord	3
Uitnodiging Algemene Ledenvergadering	6
Oproep	7
100 jaar Finland: VI. De periode 1968-1977	8
Gerard Rijerse stelt zich voor	19
Column: Winter in Finland	20
Romantiek in een Zwitserse gletsjer grot.....	26
Column: Banksporters en andere vreemde woorden.....	35
De Finse herfst - Ruska	38
Een negentiende-eeuws Fins-Nederlands huwelijk en hoe dit een verband heeft met een grote scheepsramp bij het eiland Reposaari	48
Lakka of Hilla?	58

Colofon

Jaargang 26 (2017), nummer 1

De Vereniging Nederland-Finland werd opgericht op 27 oktober 1923. Aviisi is het officiële magazine van de vereniging en verschijnt vijf keer per jaar. Leden van de vereniging ontvangen Aviisi gratis.

Redactie

Daniël Loos
Minna Rätty (Fins)
aviisi@vnf.nu

Corrector Fins

Mikaela Katro

Eindverantwoording

het bestuur

Vormgeving

Daniël Loos,
info@bureaucontrapunt.nl

Drukwerk

Via ASB drukwerk-
begeleiding

Opplage 550

ISSN 1566-8542

Kopij

Kopij voor de volgende Aviisi kan per e-mail voor 24 februari 2017 aan de redactie gezonden worden: aviisi@vnf.nu.

Kopij graag als Word-document aanleveren.

Beelden graag los bijleveren, in de hoogst beschikbare kwaliteit. Veel of grote bestanden liefst via www.wetransfer.com

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen in Aviisi die door derden geschreven zijn, ligt bij de betreffende auteurs. De redactie van Aviisi behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet te plaatsen.

Bestuur Vereniging Nederland-Finland

Voorzitter

Marjo Kool, voorzitter@vnf.nu

Vice-voorzitter

Tia Alahuhta, vice-voorzitter@vnf.nu

Secretaris

vacant

Penningmeester

Marco Blankestijn, penningmeester@vnf.nu

Social media

Jussi Virtanen, socialmedia@vnf.nu

Erelid

Ambassadeur van Finland, mevr. Katri Viinikka

Ledenadministratie & secretariaat

Gerard Rijerse, info@vnf.nu

Bankrekening vereniging

NL 39 ABNA 0549 2867 05 te Den Haag

Van de redactie

We zien terug op een geslaagde onafhankelijkheidsviering, 10 december jl., samen met de Finse Zeemanskerk en de Finnish Dutch Chamber of Commerce. Het nieuwe jaar is alweer in volle gang en dit wordt een bijzonder jaar voor Finland en voor onze vereniging. Onder andere zal eind dit jaar, in plaats van Aviisi 5, een speciaal boekwerk verschijnen. Hierin komt de historische reeks over 100 jaar Finland, waarvan u in deze Aviisi de zesde voorpublicatie vindt, ditmaal geschreven door Leena Malkki. Tevens verschijnen in dit jubileumboek thematische essays over Finse geschiedenis, cultuur en maatschappij. Er wordt al hard aan dit boek gewerkt en het begint steeds indrukwekkender gestalte aan te nemen.

Meer activiteiten in Nederland op het gebied van 100 jaar Finland, zoals de aanplant van een berkenbos en de grootse onafhankelijkheidsviering op 9 december, vindt u op www.finland100.nl.

Secretaris Mikko Lissing heeft het VNF-bestuur wegens privéomstandigheden verlaten en binnenkort zal Tia Alahuhta wegens een nieuwe baan haar werkzaamheden als vicevoorzitter staken. Vandaar dat u in deze Aviisi een oproep voor nieuwe bestuursleden aantreft. We zijn verheugd dat de vereniging inmiddels een nieuwe medewerker secretariaat heeft gevonden in de persoon van Gerard Rijerse. Hij stelt zich voor op pagina 19.

Daniël Loos

Esipuhe

Muistelemme hyvillä mielin viime vuoden Suomen Merimieskirjon ja Finnish Dutch Chamber of Commerce:n järjestämää hyvin onnistunutta itsenäisyyspäivän juhlaa. Nyt on uusi vuosi jo pitkällä, vuosi josta on tulossa merkittävä niin Suomelle kuin yhdistyksellemekin. Esimerkinä mainittakoon, että Aviisin numero 5 sijasta tulette saamaan erityisen kirjajulkaisun. Siinä on luettavissa Leena Mälkin kirjoittama Suomen 100-vuotis historiikki, jonka 6. osa on myös luettavissa Aviisin tässä numerossa. Sen lisäksi tähän juhluvuoden julkaisuun tulee muitakin Suomen historiaa, kulttuuria ja yhteiskuntaa koskevia kirjoitelmia. Sen valmistelut ovat jo hyvällä alulla. Suomen 100-vuotisen taipaleen johdosta Hollannissa pidetään muitakin tapahtu-

mia, kuten esimerkiksi koivumetsän istutus sekä itsenäisyyspäivän vietto 9. joulukuuta. Asiasta enemmän www.finland100.nl.

Yhdistyksen sihteeri, Mikko Lissing on joutunut luopumaan johtokunnan jäsenyydestä yksityisolosuhteiden pakosta ja Tia Alahuhta on jättämässä varapuheenjohtajan asemansa työtilanteen takia. Sen takia etsimmekin yhdistyksemme johtokuntaan kahta uutta jäsentä. Olemme iloisia siitä, että johtokuntamme on saanut vahvistukseksi Gerard Rijersenin, joka tulee avustamaan sihteerä hänen työnsään. Hän esittäytyy sivulla 19. Tämän tekstin yhteydessä olevassa kuvassa on Willem Mulder, Aviisin uusi kolumnisti, joka on kirjoittanut tarinan Suomen

foto voor- en achterzijde: Peter le Fèvre, zie p. 38-47

De foto bij dit voorwoord is van Willem Mulder; van hem een beschouwing over de Finse winter. Hij is vanaf nu vast columnist van Aviisi. Carel van Bruggen is ook weer van de partij; hij heeft aangegeven niet meer vast met een column te komen, maar alleen bij inspiratie (waaraan voorlopig nog geen gebrek lijkt te zijn).

4

talvesta. Uskollinen pakinoitsijamme, Carel van Bruggen, on antanut ymmärtää valitettavasti lopettavansa Aviisin jokaiseen numeroon kirjoittamisen. Onneksi hän on luvannut kuitenkin jatkaa asiaa satunnaisemmin.

Tässä Aviisin numerossa voi lukea vielä suomalais-hollantilaisista avioliitoista kautta aikojen, sekä marjasta nimeltä lakka.

Verder in deze Aviisi twee artikelen over vroege Fins-Nederlandse huwelijken en een artikel over bijzondere noordelijke vrucht met vele namen: lakka.

Het verlangen naar Finland dat ons allen bekend zal voorkomen, staat centraal in een verslag van een reis door Oost-Finland van fotograaf Peter le Fèvre. Zijn fraaie natuurfoto's sieren ook de cover van deze Aviisi.

Verder vind u in dit nummer een uitnodiging voor onze Algemene Ledenvergadering. Op 12 maart bent u van harte welkom om met het bestuur van gedachten te wisselen over de toekomstplannen van onze vereniging!

Daniël Loos
Redactie Aviisi

Kaipuu Suomeen -joka meitä kaikkia silloin tällöin vaivaa-, on keskeisenä teemanä Peter le Fèvren Itä-Suomen valokuvausmatkakertomuksessa. Myös kansikuva on hänen otoksensa.

Käytän tätä tilaisuutta hyväkseni vielä kutsumalla teidät yhdistyksemme yleiseen jäsenkokoukseen. Maaliskuun 12. päivänä olette tervetulleita vaihtamaan ajatuksia yhdistyksemme tulevaisuudesta yhdessä johtokunnan kanssa!

Daniël Loos
Aviisin päätoimittaja

Datum, tijd	Evenement Tapahtuma	Locatie, adres
8-2-2017 20.15	Kimmo Hakola - Creazy, op. 94 (Nederlandse première) Horácio Ferreira - klarinet, Dávid Bekker - piano; verder werk van Kovács, Schumann, Françaix, Weber, Debussy en Brahms	Concertgebouw, Amsterdam
17-2-2017	Frigg De Finse folkgroep Frigg treedt in Brussel op samen met de Belgisch-Finse combinatie Griff (met Petri Prouda), www.muzeikpublique.be	MuziekPublique, Brussel
18-2-2017	Frigg De Finse folkgroep Frigg treedt op in Rotterdam op de Celtic & Balfolk Night (verder musici uit Schotland, Ierland, Zweden, België, Frankrijk, Spanje, Italië en Nederland) www.dedoelen.nl	De Doelen, Rotterdam
28-2-2017 14-16 uur	Kalevala en de Finse identiteit Lezing door Adriaan van der Hoeven (in het Nederlands) info/aanmelding: https://www5.volksuniversiteit.nl/wageningen/	Zalencentrum De Brink Brinkstraat 39, Bennekom
12-3-2017	VNF Algemene Ledenvergadering	Finse Huis, Rotterdam
22-3-2017 15-4-2017	KEBU Sebastian 'Kebu' Teir is een kunstenaar uit Espoo, die nieuwe instrumentale en melodische synthesizermuziek maakt met uitsluitend analoge synthesizers.	Schaaf City Theater, Leeuwarden (NL)(22-3), Club B52, Ichtetegem (B)(24-3), Café Malvine, Heffen (B) (25-3), Namen (B)(14-4) en Nieuwendijk (NL)(15-4)
9-12-2017	Fins Onafhankelijkheidsfeest Suomen itsenäisyyspäivän juhla	locatie volgt

Voor meer informatie kunt u de websites bezoeken van de locaties of via een e-mail naar info@vnf.nu. Opgeven voor deelname aan de activiteiten van de VNF via info@vnf.nu.

Lisätietoa tapahtumapaikkojen kotisivuilta tai tiedustelemalla sähköpostitse osoitteesta info@vnf.nu. Alankomaat-Suomi Yhdistyksen tapahtumiin ilmoittautumiset sähköpostiosoitteeseen info@vnf.nu.

Frigg in Brussel en Rotterdam.

KEBU op tournee door Nederland en België.

Lezing Kalevala en de Finse identiteit door Adriaan van der Hoeven in Bennekom.

5

Zondag 12 maart 2017 12.00 uur

VNF Algemene Ledenvergadering

Het bestuur van de Vereniging Nederland-Finland nodigt alle leden van harte uit voor de jaarlijkse Algemene Leden Vergadering (ALV) op zondag 12 maart a.s. De ALV wordt gehouden in Het Finse Huis in Rotterdam.

Programma

- 11.45 uur: Ontvangst met koffie/thee, koek.
12.00 uur: Algemene Leden Vergadering.
13.30 uur: Hapjes en drankjes (aangeboden door VNF)
15.00 uur: Sluiting

De agenda van de ALV is als volgt:

1. Opening
2. Mededelingen en ingekomen stukken

3. Goedkeuring van de notulen van de ALV d.d. 13 maart 2016
4. Jaarverslag van de secretaris
5. Jaarverslag van de penningmeester
6. Verslag van de kascommissie
7. Benoeming van de kascommissie voor het jaar 2017
8. Bestuursverkiezing
Aftredend zijn:
Mikko Lissing, Tia Alahuhta
Overeenkomstig art. 9 lid 1c van de Statuten kunnen door tenminste zes gewone leden tegenkandidaten schriftelijk bij het secretariaat worden aangemeld, tenminste zes dagen voor de dag van de vergadering.
9. Begroting 2017

Adres en route: Het Finse Huis, 's-Gravendijkwal 64, 3014EG Rotterdam

Openbaar vervoer: tramlijn 4 richting Marconiplein vanuit het Centraal Station Rotterdam, uitstappen op halte van Mathenesserlaan. De halte ligt op 4 minuten loopafstand van 's-Gravendijkwal 64. Zie meer informatie www.9292.nl

10. Activiteitenplan 2017
  11. Bezetting secretariaat
  12. Informatie voor de leden en algemene informatie
  13. Rondvraag
  14. Sluiting
- Graag ontvangen wij uw aanmelding voor de ALV uiterlijk 4 maart bij het secretariaat (info@vnf.nu).

Wij rekenen graag op uw komst!!

Het bestuur Vereniging Nederland-Finland

De Vereniging Nederland-Finland zoekt nieuwe bestuursleden: secretaris en vice-voorzitter (v/m)

Het bestuur en de leden van de Vereniging Nederland-Finland zijn op zoek naar goede bestuursleden: vrijwilligers met een hart voor de vereniging die ook enige tijd willen en kunnen vrijmaken om de vereniging draaiende te houden. Op dit moment bestaat ons bestuur uit vier leden.

In overleg kunnen we bespreken naar welke werkzaamheden uw voorkeur uitgaat. Te denken valt aan werkzaamheden als verantwoordelijke rondom social-media, organisatorische onderwerpen en het organiseren van activiteiten voor onze leden.

De geschikte kandidaat kan:

- Gemiddeld vier uur per week vrijmaken voor de VNF en op basis van een werkplan zelfstandig zijn werkzaamheden m.n. thuis uitvoeren.
- Omgaan met een computer i.v.m. interne e-mail berichten.
- Vijf keer per jaar de bestuursvergaderingen bijwonen die 's avonds bij een van de bestuursleden thuis plaatsvinden.
- Als bestuurslid acte de presence geven op de te organiseren activiteiten (maximaal vier per jaar).

Dus: Hebt u passie voor Finland en ook zin om hier concreet iets mee te doen, kom dan ons bestuur versterken. Voor meer informatie of om uw interesse kenbaar te maken, kunt u contact opnemen met voorzitter Marjo Kool, voorzitter@vnf.nu.

Op onze website www.vnf.nu is meer informatie over onze vereniging te vinden.

Alankomaat-Suomi Yhdistys etsii vuodelle 2017 ja tuleville vuosille uusia johtokunnan jäseniä sihteeri ja varapuheenjohtaja

Alankomaat-Suomi Yhdistyksen johtokunta ja jäsenet etsivät johtokunnan jäseniä: vapaaehtoisia, joille yhdistys on lähellä sydäntä ja jotka haluavat ja voivat käyttää jonkin verran omaa aikaansa yhdistyksen toiminnan ylläpitämiseksi. Tällä hetkellä johtokunnassamme on neljä jäsentä.

Voimme sunnitella kanssanne mitä tehtäviä haluaisitte mieluummin ottaa hoitettavaksenne. Tarjolla on mm. sosiaalimedian ja organisaation pyörittämistä ja erilaisten tapahtumien järjestelyvastuita jäsenillemme.

Sopiva ehdokas:

- käyttää keskimäärin 4 tuntia viikossa yhdistyksen hyväksi toimien itsenäisesti työsuunnitelman mukaan
- kommunikoi sähköpostitse yhdistyksen johtokunnan ja jäsenien kanssa
- osallistuu viisi kertaa vuodessa johtokunnan kokoukseen, joka järjestetään iltaisin jonkun johtokunnan jäsenen kotona.
- on läsnä järjestettävissä tapahtumissa johtokunnan jäsenenä (korkeintaan neljä kertaa vuodessa).

Siis jos rinnassasi sykkii suomenmielinen sydän ja haluat tehdä jotain konkreettista, tule vahvistamaan yhdistyksemme johtokuntaa. Voitte ottaa yhteyttä Puheenjohtajaan Marjo Kool voorzitter@vnf.nu.

Meidät löytää websivuilta www.vnf.nu, Facebook <https://www.facebook.com/NederlandFinland>.

VI. De periode 1968-1977

Leena Malkki

In de jaren zestig en zeventig van de afgelopen eeuw ontwikkelde Finland zich meer en meer als welvaartstaat en dat ging gepaard met ingrijpende structurele veranderingen. In recordtempo werden voorsteden gebouwd en nieuwe vormen van sociale zekerheid ingevoerd (zoals bijvoorbeeld studiebeurzen). Ook het schoolsysteem maakte deel uit van deze vernieuwingen. In de loop van de jaren 1970 ging een nieuw basisonderwijssysteem trapsgewijs van start.

Het waren de jeugdijaren van de grote naoorlogse geboortegolf die de gevestigde zeden en gewoontes aan de kaak stelde. Blijvende herinneringen aan deze periode zijn waarschijnlijk het politieke en culturele radicalisme en de jeugdcultuur

in haar vele verschijningsvormen. Deze naoorlogse generatie groeide in een volkomen andere wereld op als die van hun ouders.

Maatschappelijke activering

Het einde van de jaren zestig en het begin van de jaren zeventig waren niet alleen in Finland, maar in alle West-Europese landen de gouden tijd van studentenbewegingen en politieke protesten. Vooral de weerstand tegen de Vietnamoorlog bracht van San Francisco tot Tokio en Stockholm grote mensenmenigtes op de been. Beelden van zulke protestdemonstraties gingen via de media van het ene land naar het andere en verbonden zo virtueel de plekken van protest met

elkaar. Zo ontstond een gevoel van een wereldwijde verzetsbeweging tegen imperialisme en kapitalisme.

Ook vele jonge Finse activisten voelden zich deelgenoot van deze protestbeweging. Behalve het wereldnieuws en ideologische invloeden stroomden ook actiemodellen de grenzen over. Naar het voorbeeld van andere landen bezetten in oktober 1968 Finse student-activisten in Helsinki het 'Oude Studentenhuis' en eisten democratisering van het universiteitsbestuur en veranderingen in het onderwijs. Deze actie werd in de jaren zestig het Finse protestsymbool. Afgezien van een paar handtastelijkheden en wat rookbommen verliep deze bezetting overigens vrij rustig, ook al werd de revolutie in woord en niet in daad verkondigd. De bezetting had wel wat dramatischer gekund, omdat het doelwit ervan het eigen oude gebouw van de studentenvereniging was.

Demonstratie van leden van de Taisto-beweging, genoemd naar hun leider Taisto Sinisalo, die binnen de communistische partij in Finland een pro-sovjet koers propageerde. | Ns. taistolaisten mielenosoitusliike sai nimensä johtajansa Taisto Sinisalon mukaan, joka kommunistisessa puolueessa propagoi Neuvostoliitto myönteisyden puolesta.

Finland behoort met landen als Nederland tot die landen, waarin het protest van dit tijdperk, vooral wat gerichte acties betreft, uiteindelijk nogal gematigd was. In Finland raakten politie en

Suomi 100 vuotta

VI. 1968-1977

Vuosina 1967-1977 hyvinvointivaltion kehittäminen ja voimakkaat rakennemuutokset jatkuivat. Uusien lähiöiden rakentaminen eteni maailmanennätystahtia, ja monia uusia sosiaaliturvan muotoja kuten opintotuki otettiin käyttöön. Myös koulutusjärjestelmää oli uudistusten kourissa. Uusi peruskoulujärjestelmä aloitti toimintansa asteittain 1970-luvun aikana.

Näinä vuosina suuret ikäluokat elivät nuoruuttaan ja natisuttivat vakiintuneita arvoja ja tapoja. Aikakaudesta muistetaan varmastikin parhaiten poliittinen ja kulttuurinen radikalismi sekä nuorisokulttuuri monine ilmentymineen. Tämä sodan jälkeen syntynyt sukupolvi kasvoi

hyvin erilaiseen maailmaan kuin vanhempiensa.

Yhteiskunnallinen aktivoituminen

1960-luvun loppu ja 1970-luvun alku olivat opiskelijaliikkeen ja poliittisen protestoinnin kulta-aikaa kaikissa länsimaissa, ei vain Suomessa. Erityisesti Vietnamin sodan vastustus sai laajoja ihmisjoukkoja liikkeelle San Franciscosta Tokioon ja Tukholmaan. Kuvat näistä protesteista levisivät median avulla maasta toiseen yhdistäen virtuaalisesti eri protestipaikat. Tämä tuotti tunteen maailmanlaajuisesta imperialismista ja kapitalismin vastaisesta protestiliikkeestä.

Myös monet suomalaiset nuoret aktivistit kokivat olevansa osa tätä protes-

tiliikettä. Ideologisten vaikutteiden ja uutisten lisäksi rajojen yli siirtyivät toimintamallit. Muiden maiden mallin mukaisesti opiskelija-aktivistit valtasivat Vanhan ylioppilastalon marraskuussa 1968 vaatien yliopistohallinnon demokratisoimista ja muutoksia opetukseen. Tapahtumasta muodostui 1960-luvun protestien symboli. Muutamaa nyrkiniskua ja savupommia lukuunottamatta valtaus sujui varsin rauhallisesti, vaikka puheissa valtakumousta julistettiin. Valtaus olisi toki voinut olla dramaattisempikin, valtauksen kohteena kun oli ylioppilaskunnan oma rakennus.

Suomi kuuluu Alankomaiden tavoin niihin maihin, joissa aikakauden protestointi jäi lopulta toimintatavoiltaan varsin maltilliseksi. Suomessakin poliisi ja mielenosoittajat ottivat yhteen esimerkiksi Iranin shaahin vierailun yhteydessä, mut-

ta väkivalta oli hyvin vähäistä verrattuna esimerkiksi samoihin mielenosoituksiin Länsi-Berliinissä, jossa niistä muodostui väkivaltainen, traumaattinen ja nuoria voimakkaasti radikalisoitunut tapahtuma.

Vuosikymmenen taitteen protestien ja mielenosoitusten hiivuttua väkivalta eskaloitui toisaalla terrorismiksi. Erityisesti Länsi-Saksassa ja Italiassa Saksan punaisen armeijakunnan ja Punaisten prikaatien kaltaiset ryhmittymät pyrkivät pitämään vallankumouksen henkeä elossa tekemällä iskuja kapitalistisia ja imperialistisia voimia edustajina pitämiään tahoja kohtaan. Mitään tällaista ei tapahtunut Suomessa. Väkivaltaisen vallankumouksen aloittamisella kyllä flirtailtiin, mutta tietävästi 1960-luvun protestisukupolven piirissä tämä ei koskaan johtanut oikeastaan edes kunnolla suunnitelmien tasolle.

Studenten tijdens de bezetting van het 'Oude Studentenhuis' in Helsinki in oktober 1968. | Ylioppilaita Helsingin vanhan ylioppilastalon valtauksen aikoihin lokakuussa 1968.

demonstranten wel slaags met elkaar bij het bezoek van de Sjah van Perzië, maar dit geweld was toch erg gematigd in vergelijking met soortgelijke demonstraties in West-Berlijn, waar uit een dergelijke confrontatie een gewelddadige en traumatische gebeurtenis groeide, die een sterk radicaliserend effect op de jonge mensen had.

Yksi merkittävä syy protestoinnin mallillisuuteen oli varmasti se, että poliittinen järjestelmä oli varsin vastaanottavainen nuorten aktivistien toiminnalle. Julkisessa keskustelussa suhtauduttiin opiskelijoiden protestointiin varsin ymmärtävästi, eikä Helsingin Sanomista ollut protestojille samanlaiseksi viholliseksi kuin Springerin lehdistä Länsi-Saksassa. Nuoret aktivistit nauttivat erityisesti presidentti Kekkonen suojelua. Kekkosella oli tapana kutsua nuoria aktivisteja "lastenkutsuille" virka-asunnolleen Tamminiemeen tutustukseen paremmin heidän ajatuksiinsa. Monet yhteiskunnallisesti valvetuneet nuoret päätyivät varsin nopeasti osallistumaan perinteiseen politiikkaan tai yhden asian liikkeisiin. Vuoden 1970 vaaleissa vallittiin poikkeuksellisen suuri määrä ensikertalaisia eduskuntaan, ja kansanedustajien keski-ikä laski tuntuvasti. Aikakauden ehkä omalaatuisin poliittinen ilmiö oli niin

Terwijl in Finland rond 1970 de gewelddadigheid van de protesten en de demonstraties wegebde, escaleerde die elders juist tot terrorisme. Degenen, die zich op de manier van de Rode-Legerfractie (die Rote Armeefraktion) in West-Duitsland en de Rode Brigades in Italië groepeerden, streefden ernaar de geest van de revolutie levend te houden met aanslagen tegen kringen, die in hun ogen kapitalistische en imperialistische krachten vertegenwoordigden. Iets dergelijks heeft in Finland niet plaatsgevonden. Met een aanloop tot gewelddadige revolutie werd in Finland wel geflirt, maar dat heeft voor zover we weten in de jaren zestig binnen de kringen van de protestgeneratie nooit een serieus niveau bereikt.

Een belangrijke reden van dit gematigd protesteren was zeker ook, dat het Finse politieke bestel tamelijk welwillend stond tegenover de acties van de jonge activisten. De publieke opinie stelde zich

kutsuttu taistolaisuus. Vuosikymmenen vaihteen anarkistisen ja varsin hilpeähenkisen protestoinnin hiivuttua siitä tuli monen nuoren radikaalin ideologinen koti. Taistolaisilla tarkoitetaan Suomen Kommunistisen Puolueen sisällä olleen Taisto Sinisalon johtamaa vähemmistösiipeä sekä ympärillä toiminutta liikettä. Tämä liike piti vankasti Neuvostoliittoa maailman kommunistisen liikkeen johtajana ja vastusti tiukasti marxismi-leninismen uusia tulkintoja.

Monille on varsinkin nykyhetkestä käsin vaikea ymmärtää, miten Suomeen saattoi muodostua Neuvostoliittoa ihanoina opiskelijaliike. Osan taistolaisuuden viehätystä selittää varmasti se, että sodan läpikäynnistä ja vihanielisesti venäläisiin suhtautunutta vanhempiensa sukupolvea vastaan kapinoineille nuorille se näyttöytyi radikaalina vaihtoehtona. Vanhempien järkyttämiseen ei pommeja

vrij begripvol op tegenover de studentenprotesten en de belangrijke krant Helsingin Sanomat stond niet zo vijandig tegenover de protesterenden als bijvoorbeeld de kranten van het Axel Springerconcern in West-Duitsland. De jonge activisten genoten vooral ook de bescherming van de president. Kekkonen had de gewoonte jaarlijks jonge activisten uit te nodigen in zijn ambtswoning Tamminiemi om beter kennis te maken met hun gedachtewereld. In de media werden die bijeenkomsten spottend 'kinderfeestjes' genoemd. Menig maatschappelijk bewust geworden jongere besloot al vrij snel deel te nemen aan de traditionele politiek en als nieuwkomers eraan mee te werken. Bij de verkiezingen van 1970 werd een uitzonderlijk groot aantal jongeren voor de eerste keer in het parlement gekozen, zodat de gemiddelde leeftijd van de parlementsleden aanzienlijk naar beneden ging. Het meest eigenaardige fenomeen

tarvittu. Riitti, kun kertoi ihailevansa Neuvostoliittoa.

Ulkopolitiikka

Suomen monin tavoin haasteellinen asema Neuvostoliiton rajanaapurina leimasi voimakkaasti Suomen poliittista elämää 1960-70-luvuilla. Varsinkin presidenttikautensa alkuvuosina paljon ristiriitoja herättäneen Kekkonen vahva asema perustui voimakkaasti hänen suhteisiinsa ja kykyynsä hoitaa idänsuhteita. Hyviä Neuvostoliiton-suhteita pidettiin Suomen elinehtona, ja Neuvostoliiton näkemyksillä oli siksi merkittävä vaikutus Suomen tekemiin ratkaisuihin. Ei ole sattumaa, että isomman valtion pienempään naapuriinsa kohdistamasta vaikutusvallasta käytetään kansainvälisestikin termiä suomettuminen, vaikka ilmiö ei tietenkään ole mitenkään tyypillinen ainoastaan Suomelle.

van deze periode was misschien wel de 'taistolaisuus' (de 'taistobeweging'). Toen rond 1970 het anarchistische en tamelijk opgewekte protest wegebde, werd deze beweging voor menig jong en radicaal denkend mens hun ideologisch thuis. Met de 'taistolaiset' (de leden van de taistobeweging) werd binnen de Finse Communistische Partij een minderheidsvleugel en de daaromheen ontstane actieve beweging onder leiding van Taisto Sinisalo bedoeld. Deze beweging beschouwde de Sovjet-Unie als de leider van het wereldcommunisme en was radicaal tegen iedere nieuwe interpretatie van het marxistisch leninisme.

Vanuit nu is het voor menigeen moeilijk te begrijpen, hoe in Finland een dergelijke, de Sovjet-Unie ophemelende studentenbeweging, heeft kunnen ontstaan. Een gedeeltelijke verklaring van de aantrekkingskracht van de taistobeweging zal wel zijn, dat dit de opstandige jonge-

De Finse delegatie tijdens de Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa, de CVSE, die in 1975 in Helsinki werd gehouden. V.l.n.r. Kalevi Sorsa (voorzitter van de Finse sociaal-democraten), Olavi Mattila (minister van Buitenlandse Zaken), Keijo Liinamaa (minister-president) en president Urho Kekkonen. | Suomen delegaatio Euroopan turvallisuus- ja yhteistyö konferenssin (ETYK) aikana Helsingissä 1975. Henkilöt vasemmalta oikealle: Suomen sosiaalidemokraattisen puolueen puheenjohtaja Kalevi Sorsa, ulkoministeri Olavi Mattila, pääministeri Keijo Liinamaa ja presidentti Urho Kekkonen.

ren een radicaal alternatief leek te bieden, in hun rebellie tegen de generatie van hun ouders, die de oorlog meegemaakt hadden en zich vijandig opstelden tegenover de Russen. Om de ouders te *shockeren* waren geen bommen nodig. Het was al genoeg, als je vertelde, dat je de Sovjet-Unie bewonderde.

Buitenlandse politiek

De hachelijke situatie van Finland als buurland van de Sovjet-Unie drukte een krachtig stempel op het Finse politieke leven in de jaren zestig en zeventig. De sterke positie van Kekkonen, die in de beginjaren van zijn presidentschap veel weerstand opriep, berustte voor een groot deel op zijn persoonlijke relaties en zijn talent de banden met de oostbuur te koesteren. Een goede relatie met de Sovjet-Unie werd als een levensnoodzaak voor Finland gezien en de zienswijze van de Sovjet-Unie had een beduidende

invloed op de beslissingen die Finland trof. Het is zeker niet toevallig, dat de sterke impact van een grote staat op een kleinere buurstaat internationaal met de term 'finlandisering' wordt aangeduid, ofschoon dit verschijnsel natuurlijk helemaal niet alleen typisch is voor Finland.

Tegelijkertijd met het streven van Kekkonen om zo goed mogelijke banden met de Sovjet-Unie te onderhouden, streefde hij er ook naar, het beeld van Finland als een zelfstandige en neutrale staat op te bouwen. Het in samenhang brengen van deze twee voornemens vereiste een constante uitbalanceringsactie. Toen de spanningen tussen de grootmachten eind jaren zestig afnamen, kwamen er nieuwe mogelijkheden in zicht. Finland sloot in 1973 een vrijhandelsvereenkomst met de EEG (Europese Economische Gemeenschap) en bood de Comecon-landen (een samenwerkingsverband van communistische landen), tegelijkertijd een gelijk-

Samaan aikaan kun Kekkonen teki parhaansa pitääkseen yllä mahdollisimman hyviä suhteita Neuvostoliittoon, hän pyrki myös rakentamaan kuvaa Suomesta itsenäisenä ja puolueettomana valtiona. Näiden kahden tavoitteen yhdistäminen oli jatkuvaa tasapainoilua. Suurvaltojen välisen jännitteen lientyessä 1960-luvun lopulla tähän avautui uusia mahdollisuuksia. Suomi solmi vapaakauppasopimuksen EEC:n kanssa vuonna 1973, samalla myöntäen samankaltaisen suosituimmuusaseman joillekin sosialistisen talousyhteisö SEV:n jäsenmaille. Tämä sopimus oli merkittävä Suomen talouden kehittymiselle.

Varsinainen ulkopoliittinen tähtihetki koettiin vuonna 1975, kun Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin päätöskokous järjestettiin Helsingissä. Neuvostoliitto oli jo usean vuoden ajan yrittänyt saada Suomea tekemään aloit-

waardige positie aan. Deze overeenkomst werd heel belangrijk voor de verdere economische ontwikkeling van Finland.

Het eigenlijke hoogtepunt van de buitenlandse politiek werd in het jaar 1975 bereikt, toen in Helsinki de slotconferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVSE) georganiseerd werd (de slotverklaring ervan wordt de Helsinki-akkoorden genoemd). De Sovjet-Unie had al verscheidene jaren geprobeerd, Finland zover te krijgen, het initiatief voor het organiseren van zo een conferentie op zich te nemen, maar dat was tot eind jaren zestig nog niet gelukt. De reden daarvoor was wel, dat zo iets de neutrale positie van Finland in twijfel zou hebben kunnen trekken. In de nieuwe internationale politieke situatie waren de opvattingen hierover echter veranderd, dus kon Finland zichzelf aanbieden om de conferentie voor te bereiden en te organiseren. Het proces ging eind jaren zestig van start

teen tämänkaltaisen konferenssin järjestämisestä, mutta siihen ei ollut tätä ennen tartuttu. Syynä tähän oli se, että se olisi voinut asettaa Suomen puolueettoman aseman kyseenalaiseksi. Uudessa kansainvälispoliittisessa tilanteessa arviota muutettiin, ja Suomi tarjoutui kokouksen valmistelijaksi ja järjestäjäksi. Prosessi käynnistyi 1960-luvun lopulla, huipentuen juhlalliseen päätössiakirjan allekirjoittamiseen kesällä 1975 Finlandialossa. Paikalla olivat niin Yhdysvaltain ja Euroopan maiden korkeimmat poliittiset johtajat kuin YK:n pääsihteerikin. ETKY-prosessin myötä Suomen asema puolueettomana valtiona ja uskottavana kansainvälisenä yhteistyökumppanina sai vahvistusta ja tunnustusta.

Kulttuuri

1960-luvun loppu ja 1970-luku muistetaan poliittisten tapahtumien lisäksi vä-

en beleefde zijn hoogtepunt bij de ondertekening van de Helsinki-akkoorden in de zomer van 1975 in de Finlandia-hal in Helsinki. Aanwezig waren daarbij de hoogste politieke leiders van de USA en van Europa en ook de secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Dankzij dit CVSE-proces werd de positie van Finland als onafhankelijke staat en betrouwbare partner voor internationale samenwerking bevestigd en erkend.

Cultuur

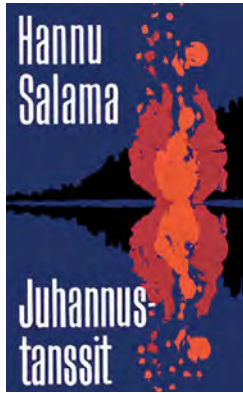
Het einde van de jaren zestig en de jaren zeventig doen ons, behalve aan politieke gebeurtenissen, natuurlijk ook denken aan culturele evenementen uit deze periode. Zoals in andere westerse landen vond in Finland in dit decennium een opmerkelijke wijziging in normen en waarden plaats. Deze culturele kentering was te zien aan de morele opvattingen over relaties tussen de seksen, kleding, muziek

hintään yhtä hyvin aikakauden kulttuurista. Muiden länsimaiden tapaan myös Suomessa tapahtui näinä vuosikymmeninä merkittävä muutos arvoissa ja asenteissa. Kulttuurin murros näkyi niin parisuhteita koskevissa moraalikäsitelyissä, pukeutumisessa, musiikkimaussa kuin alkoholin käytössäkin. Suomen tiukka alkoholipolitiikka lieveni merkittävästi, kun keskioluen myynti sallittiin ruokakaupoissa vuonna 1969.

Perinteisiä arvoja ja porvarillisia asenteita koeteltiin moneen kertaan eri tavoin, mikä aiheutti väistämättä myös konflikteja. Kuuluisin tapaus lienee nk. Salamasa 1960-luvun puolivälissä, jonka ytimessä oli Hannu Salaman vuonna 1964 ilmestynyt kirja Juhannustanssit. Kirja synnytti laajaa keskustelua, ja sitä paheksuttiin suorapuheisuuden ja rivoutensa vuoksi. Lopulta Salama tuomittiin kolmen kuukauden ehdolliseen vankeuteen

Vl.n.r. Helmut Schmidt (de Duitse bondskanselier), Erich Honecker (de leider van Oost-Duitsland) en Gerald Ford (president van de Verenigde Staten), tijdens de CVSE-conferentie in Helsinki in 1975. | Personen van links naar rechts: Duitse bondskanselier Helmut Schmidt, Oost-Duitslandse leider Erich Honecker en de Amerikaanse president Gerald Ford tijdens de CVSE-conferentie in Helsinki in 1975.

Omslag van het boek *Juhannustanssit* (Midzomerdansen) van Hannu Salama. | Kirjailija Hannu Salaman *Juhannustanssit*-kirjan kansilehti.

en het gebruik van alcohol. De Finse alcoholpolitiek versoepelde beduidend, toen in 1969 de verkoop van bier met een alcoholgehalte onder de 4,7% in levensmiddelenwinkels werd toegestaan.

Traditionele waarden en burgerlijke instellingen werden vaak op verschillende wijzen op de proef gesteld, wat onvermijdelijk ook conflicten met zich meebracht.

President Urho Kekkonen van Finland (links) en de leider van de Sovjet-Unie, Leonid Brezjnev (rechts), tijdens de CVSE Conferentie in Helsinki in 1975. | Presidentti Urho Kekkonen (vasemmalla) ja Neuvostoliiton johtaja Leonid Breznev (oikealla) Helsingin ETYK-konferenssin aikana 1975.

Het meest beruchte geval zou de zogenaamde Salama-oorlog halverwege de jaren zestig kunnen zijn geweest, die in de kern draaide om het in 1964 verschenen boek 'De midzomerdansen' van Hannu Salama. Dit boek deed een brede discussie ontstaan, vooral werden de directheid en het recht-voor-zijn-raap spreken ervan afgekeurd. Hannu Salama werd later een erkend schrijver, die veelvoudig prijzen in de wacht heeft gesleept. En hij is zeker niet het enige voorbeeld van politiek en cultureel invloedrijke personen, die juist in de jaren zestig en zeventig met hun carrière in Finland begonnen. Op de gastenlijst van Kekkonens 'kinderfeestjes', vinden we talrijke namen van toekomstige toonaangevende kunstenaars, parlementsleden en ministers.

In de jaren zeventig begonnen ook menig musicus en muziekgroep hun loopbaan, en daaruit is later een harde kern van de Finse pop- en rockmuziek ont-

staan. Daartoe behoorden bijvoorbeeld Hector, Juice Leskinen, Dave Lindholm, Rauli Badding Somerjoki en de rockband Hurriganes. Velen zien deze periode in verband met de in 1966 opgerichte Love Records-platenmaatschappij. Haar operationeel concept was, muziek uit te geven, waar andere platenmaatschappijen geen interesse voor hadden. Alle hier genoemde artiesten zijn op Love Records uitgekomen. Deze platenfirma bracht ook muziek van linkse protestzangers uit, bijvoorbeeld van de band Agitprop en de originele muzikale duivelskunstenaar M.A. Numminen. Veel nummers uit de door Kaj Chydenius gecomponeerde politieke liederen zijn evenzeer evergreens geworden. Chydenius' liederen waren onder andere te horen in de film 'Käpy selän alla' ('Een dennenappel onder de rug'), die in 1967 in première ging. Deze film werd zeer populair en befaamd. Het bracht het leven en de menselijke relaties

jumalanpilkasta, tuomio josta Kekkonen myöhemmin armahti hänet.

Hannu Salamasta tuli myöhemmin arvostettu ja moneen kertaan palkittu kirjailija. Hän ei ole lainkaan ainoa esimerkiksi 1960-70-luvulla uransa aloittaneista merkittävistä suomalaisista poliittisista ja kulttuurivaikuttajista. Kekkonen "lastenkutsujen" vieraslistalta löytyy esimerkiksi lukuisia merkittäviä tulevia taiteilijoita, kansanedustajia ja ministereitä.

1970-luvun aikana uraansa aloittelivat myös monet muusikot ja bändit, joista on sittemmin tullut lähtemätön osa suomalaisen pop- ja rock-musiikin ydintä. Näihin lukeutuvat esimerkiksi Hector, Juice Leskinen, Dave Lindholm, Rauli Badding Somerjoki ja Hurriganes. Monet yhdistävät tähän aikakauteen vahvasti vuonna 1966 perustetun legendaarisen Love Records-levy-yhtiön. Sen toimintaideana oli julkaista sellaista musiikkia, josta muut levy-

yhtyeet eivät välittäneet. Kaikki edellä mainitut artistit ovat levyttäneet Love Recordsille. Yhtiö julkaisi myös muun muassa vasemmistolaisen laululiikkeen musiikkia (esim. Agit Prop-yhtye), ja sen listoilla oli myös omaperäinen taiteen moniotte-lijä M. A. Numminen. Monista poliittisen laululiikkeen tunnetuimpiin säveltäjiin kuuluneen Kaj Chydeniuksen lauluista on niin ikään tullut ikivihreitä suosikkeja. Chydeniuksen lauluja kuultiin muun muassa elokuvassa 'Käpy selän alla', joka sai ensi-iltansa vuonna 1967. Tämä suuren suosion ja maineen saavuttanut elokuva kuvaa rohkeasti aikakauden nuorten elämää ja ihmissuhteita.

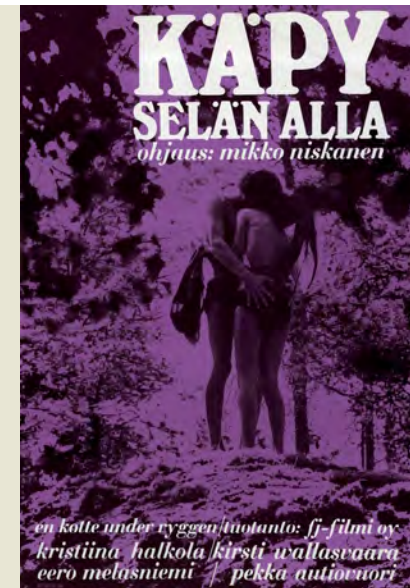
Siinä missä Käpy selän alla on myös kriitikoiden arvostama elokuva, samaa ei voi sanoa Uuno Turhapuro-elokuvista. Näistä ensimmäinen sai ensi-iltansa vuonna 1973, ja elokuvia on sittemmin tehty yhteensä 19. Uuno-elokuvat lienevät

De rockband Hurriganes. | Rock-bändi Hurriganes.

van de jeugdigen van toen open en bloot in beeld.

De film 'Käpy selän alla' was in de ogen van de filmcritici nog een te waarderen film, maar dat kan echter niet beweerd worden over de Uuno Turhapuro-films. De eerste ervan ging in 1973 in première, en bij elkaar zijn er negentien gemaakt. Deze Uuno-films zijn qua stijl misschien om en nabij de Finse tegenhangers van

Affiche van de film 'Käpy selän alla', een dennenappel onder de rug. | Käpy selän alla -elokuvas ilmoitus.

de Nederlandse Flodder-films. Uuno, de hoofdpersoon, naar wie de films genoemd zijn, is een luie in nethemd rondlopende klungel, die met de dochter van een rijke zakenman is getrouwd. Uuno brengt het merendeel van zijn tijd liggend op een sofa door, dromend over de nalatenschap van zijn schoonvader, maar op een handige manier redt hij zich welbespraakt uit allerlei situaties. Regelmatig brengt hij zijn schoonvader in een onmogelijke positie en zijn vrouw aan de rand van de razernij. De rol van Uuno Turhapuro werd gespeeld door Vesa-Matti Loiri, het manuscript was van de hand van Pertti 'Spede' Pasanen. Zij hebben beiden vorm gegeven aan deze komedie naar Finse smaak. De Uuno-figuur trad ook op in de amusementsprogramma's van de Spede-show, die in de jaren zeventig en tachtig erg populair werden.

Naast voorlichting werd amusement steeds belangrijker in de radio- en tele-

16

Vesa Matti Loiri, die de hoofdrol speelde in de Uuno Turhapuro films. | Näyttelijä Vesa Matti Loiri, joka esitti pääosa Uuno Turhapuro elokuvissa.

tyyllisesti läheisin suomalainen vastine Alankomaiden Flodder-elokuville. Elokuvan nimihenkilö on verkkopaidassa koheltava laiska mies, joka on naimisissa rikkaan liikemiehen tyttären kanssa. Uuno viettää suuren osan ajastaan sohvalla

visieprogramma's. De verandering van de muziekcultuur veronderstelde een toename van de aan muziekprogramma's toegestane zendtijd. Ook veel tv-series van deze periode lieten het typische alle-daagse leven van de jonge generatie zien. Iedere Fin herinnert zich zeker de tv-serie over het leven van het jonge echtpaar Heikki en Kaija uit Tampere en de op dezelfde leest geschoeide, tamelijk onschuldige en lichtvoetige dramaserie 'Me Tammelat' ('Wij, de familie Tammela'). Het verbeelden van het dagelijks leven kreeg in de jaren zeventig een wat somberder kleur, dankzij tv-series als 'Rintamäkeläiset', die in beeld bracht hoe het dagelijks leven op het platteland ingrijpend en structureel veranderde. Eenzelfde thema had de veel geprezen vierdelige tv-film 'Kahdeksan Surmanluotia' ('Acht dodelijke kogels') verbeeld. Deze films werden meer en meer op een kleuren-tv bekeken.

maaten, appiukon perinnöstä haaveillen ja taitavalla supliikilla itsensä erilaisista tilanteista pelastaen. Tasaisin väliajoin hän saattaa appiukkonsa noloihin tilanteisiin ja vaimonsa raivon partaalle. Uuno Turhapuroa näytteli Vesa-Matti Loiri, ja elokuvia käsikirjoitti Pertti "Spede" Pasanen, jotka molemmat ovat muodostuneet suomalaisten rakastamiksi komedian tekijöiksi. Uunon hahmo esiintyi ennen elokuvia Spede Show -nimisessä viihdeohjelmassa, joka 1970- ja 80-luvuilla sai hurjan suosion.

Viihdeohjelmat nousivat vahvasti valistuksen rinnalle television ja radion ohjelmatarjonnassa. Musiikkikulttuurin kehittymistä ja muuttumista edesauttoi musiikkiohjelmille annetun ohjelma-ajan lisääntyminen. Omanlaisiaan sukupolvi-kokemuksia olivat myös useat tämän aikakauden tv-sarjat. Jokainen suomalainen muistaa varmasti nuoren tamperelaispa-

Scène uit de televisieserie 'Rintamäkeläiset' over het leven op het Finse platteland in de zeventiger jaren van de vorige eeuw. | Kohtaus televisiosarjasta Rintamäkeläiset. Sarja kuvasi maaseudun elämää viime vuosisadan 70-luvulla.

Sport

Op de televisie werd ook naar sport gekeken. Er wordt wel gezegd dat ijshockey in Finland het eerste echte tv-genre

was. Finland was succesvol in deze sport en de wereldkampioenschappen werden jaarlijks uitgezonden. Voor het wereldkampioenschap in 1965 werd in Tampere

riskunnan elämää kuvanneen Heikki ja Kaija -sarjan sekä samaan tapaan varsin harmittoman ja kepeän Me Tammelat -sarjan. 1970-luvulla arkielämän kuvaus sai tummempiakin sävyjä, muun muassa rakennemuutoksen kourissa eläneen maaseudun arkea kuvanneen Rintamäkeläiset-sarjan myötä. Samaa teemaa kuvattiin laajasti ylistetyssä neliosaisessa Kahdeksan surmanluotia -tv-elokuvassa. Näitä katsottiin yhä useammin väritelevisiosta.

Urheilu

Televisiosta katsottiin myös urheilua. Jääkiekon sanotaan olleen ensimmäinen televisiolaji Suomessa, mikä johtunee Suomen hyvän menestyksen lisäksi myös siitä, että MM-kisat lähetettiin vuosittain televisiosta. Ensimmäinen jäähalli rakennettiin Suomeen vuonna 1965 pidentyvä MM-kisoja varten. Pian tämän jälkeen

Heikki en Kaija, het jonge echtpaar in de populaire televisieserie 'Heikki ja Kaija' over een Finse familie uit Tampere, gespeeld door Vili Auvinen en Eila Roine. | Heikki ja Kaija, nuori aviopari samannimisessä suosituussa televisiosarjassa, missä kuvattiin suomalaisen perheen elämää Tampereella. Pääosissa näyttelivät Vili Auvinen ja Eila Roine.

valmistui jäähalli myös Helsinkiin. Kun jääkiekko tätä myötä siirtyi osin halleihin, se teki lajista entistäkin suosittumman. Vuosikymmenen suomalaisista urheilu-suorituksista mieleenpainuvin tehtiin

17

de eerste ijshal gebouwd. Al gauw erna kwam ook het ijshockeystadion in Helsinki klaar. Omdat ijshockey daarom gedeeltelijk steeds meer naar hallen verlegd werd, maakte dat deze sport steeds populairder. Dé onvergetelijke Finse sportprestatie van deze periode vond plaats in 1972 tijdens de Olympiade van München, toen Lasse Viren twee gouden medailles in de wacht sleepte. De Finnen konden toen in live uitzending volgen, hoe Viren halverwege de 10.000-meterloop viel, maar vervolgens opkrabbelde, de spits inhaalde en tenslotte goud won in een nieuw wereldrecord.

Nawoord

Al begon de behandeling van deze periode optimistisch in de sfeer van economische vooruitgang en historische omwentelingen, zij eindigde in een wat somberder stemming. De economie was eind jaren zeventig in een crisis geraakt

en de werkloosheid steeg. Maar er was een opleving in zicht en er brak een nieuwe tijd van optimisme aan.

Leena Malkki

Nederlandse vertaling: Peter Starmans

Persoonlijke bijzonderheden:

De schrijfster is universitair docent. Zij is verbonden aan de Universiteit van Helsinki als lid van het netwerk Europa-research.

tyyn, juoksi kärjen kiinni ja voitti kultaa lopulta uudella maailmanennätysajalla.

Loppusanat

Jos tässä tekstissä käsitelty aikakausi alkoi optimismin, nopean talouskasvun ja historiallisten muutosten ilmapiirissä, se lopui tummempiin tunnelmiin. 1970-luvun lopulla talous oli kriisissä ja työttömyys nousi. Edessä oli kuitenkin pian jo uusi nousukausi ja optimismin aika.

Leena Malkki

Tietoa kirjoittajasta:

Kirjoittaja on yliopistonlehtori Helsingin yliopiston Eurooppa-tutkimuksen verkostossa.

vuonna 1972 Münchenin olympialaisissa, kun Lasse Viren voitti kaksi kultamitalia. Suomalaiset saattoivat seurata suorana lähetyksenä, kun Viren kaatui 10 000 metrin juoksun puolivälissä, mutta nousi pys-

Gerard Rijerse stelt zich voor

De Vereniging Nederland Finland zocht een nieuwe medewerker secretariaat. Sinds 1970 ben ik lid van die vereniging, maar nooit actief. Ik werkte en was druk in allerlei andere besturen, een vakbond, een kerkenraad, van een vereniging van doven, een stichting op het gebied van jeugdzorg en een wijkinloophuis. Die activiteiten heb ik grotendeels achter mij gelaten en ik wil me wat meer gaan bezighouden met Finland en wat daarmee verwant is. Dat kan in de VNF. Ik ga de secretaris secretariael ondersteunen. Ik heb ooit als hobby Fins geleerd. Het was voor mij een openbaring hoe interessant de grammatica van een taal kan zijn. Ik ben vaak in Finland geweest en ik lees en versta die taal vrij vlot. Als hobby verzamel ik Finse literatuur die in het Nederlands

is verschenen. Ik heb inmiddels een aardige bibliotheek van meer dan 130 vertalingen opgebouwd. Voor zover mij bekend, mis ik nog acht boeken. Ik ben opgeleid tot planoloog en sociaal geograaf aan de UvA. Ik ben 69 jaar. De laatste jaren ben ik adjunct-griffier van de gemeenteraad van Zeist, met name de commissie samenleving, waar alle onderwerpen die variëren van cultuur tot bijstandsverlening en maatschappelijke voorzieningen aan de orde komen. Ik woon in Zeist en ben getrouwd. De kinderen zijn het huis uit. Graag ontmoet ik u bij de activiteiten van de vereniging.

Gerard Rijerse

Gerard Rijerse esittäytyy

Alankomaat-Suomi Yhdistys etsii uutta apuvoimaa sihteerin työn tueksi. Vuodesta 1970 lähtien minä olen ollut VNF:in jäsen, vaan en ollut koskaan aktiivinen. Minulla oli työpaikka ja toimia kaikenlaisissa johtokunnissa, niin kuin ammattiliito, kirkkokunta, kuurojen yhdistys, nuorisotyö jne. Nuo toiminnat ovat pääosin taakseeni ja minä haluan tehdä jotakin Suomen ja Suomen kulttuurin kanssa. Se on mahdollinen VNF:issa. Minä menen auttamaan sihteerin. Kerran olin oppinut suomen kieltä harrastuksena. Oli paljastus minulle että kielioppi voi olla niin mielenkiintoinen. Olen käynyt Suomessa usein ja minä luen ja ymmärrän tuon kielen aika helposti. Harrastuksena minä kerään suomalaista kir-

jallisuutta, joka on käännetty hollanniksi. Minun kokoelma on nyt noin 130 kappaletta. Tietääkseni kokoelmastani puuttuu vielä 8 kirjaa. Koulutukselta minä olen yhdyskuntasuunnittelija ja maantieteilijä. Ikäni on 69 vuotta, mutta vielä (osa-aika)työssä Zeistin kunnanvaltuuston apu-sihteerinä, etenkin komissiolle "Yhteiskunta", jossa käsitellään aiheita niinkuin kulttuuri, sosiaalivastuu ja urheilu. Minä asun vaimon kanssa Zeistissä. Lapset ovat kodista pois. Tapaan sinut mielellään yhdistyksen tapahtumissa.

Gerard Rijerse

Lasse Virén, de winnaar van de gouden medaille op de 5.000 en 10.000 meter tijdens de Olympische Spelen van München in 1972. | Lasse Viren, joka voitti Münchenin Olympialaisissa 1972 kulttamitalin sekä 5000 metrin että 10.000 metrin juoksussa.

Ik zei tegen een stel vrienden dat we gingen overwinteren. Iedereen begon te joelen. 'Oh, lekker, mag ik mee?' riepen ze door elkaar. Ze hadden zon- overgoten stranden in het hoofd en in gedachten werden de koffers met korte broeken en zwemkleding al ingepakt. 'Ik heb wel een kleurtje nodig,' hoorde ik iemand zeggen. 'Lekker zwemmen in de winter, vind ik altijd apart,' hoorde ik iemand anders roepen.

'Natuurlijk,' zei ik en voegde er aan toe, 'er is plek zat...in Finland.'

Verbijstering verbeelde de gelaatsuitdrukkingen die op de gezichten verscheen. Overwinteren doe je namelijk in warm Zuid Europa, niet in het koude noorden. Portugal en Spanje zijn populaire oorden, Finland hoorde daar niet

bij. Ja, een weekje in Levi, dat kon nog, maar overwinteren?

Maar ons vakantiehuis staat nu eenmaal in Finland en dus gaan we daar naar toe. Hoofdschuddend wordt het aangehoord. Het is toch heel koud daar, wordt er dan gezegd, en ik knik. Klopt, het is er nu twintig graden onder nul. Ik krijg heel veel medelijden mee, en ze vermoeden een totale verstandverbijstering. Ik probeer dan uit te leggen dat kou wel kou is, ook in Finland, maar toch anders. De snij- dende wind in Nederland is met -20 niet iets waar je op zit te wachten, ook ik niet. In Finland voelt het toch even anders, milder en zachter.

In ieder geval pakten we de nachtboot in Duitsland en stapten een dag later af in Helsinki. We reden door sneeuw de

250 km naar Mikkeli waar ons huis woont. De winterbanden hielden het goed en bij een rustige rijstijl was het goed te doen. Dat we later alsnog sneeuwkettingen moesten kopen om boodschappen te doen is een ander verhaal.

Het laatste stukje van de openbare weg naar ons huis is smal en gaat dwars door een bos- hoe kan het anders- en wordt sneeuwvrij gehouden door een plaatse- lijke ondernemer. Iedereen die de weg nodig heeft om bij zijn huis te komen betaalt daar aan mee. Hoe verder je van de openbare weg af woont, des te meer je betaalt, logisch en eerlijk. Wij delen een afslag met onze burens en tot aan de burens was de weg schoon en bereikbaar. Het stuk daarachter naar ons huis echter niet. Vanachter de voorruit van de auto keken tegen een sneeuwmuur op, we werden duidelijk niet verwacht deze winter. De sneeuwscheppen stonden gelukkig in de schuur naast de weg en na een paar uur

zwoegen bereikten we het huis. De auto zou later wel op zijn plek gezet worden als de sneeuwruimer de weg vrijgemaakt had. Toen we na enkele uren aan de sneeuw gewend waren en het huis lekker warm was konden we genieten van ons uitzicht. Er zijn weinig plekken waar we zo kunnen genieten van het formidabele

Wilem Mulder

20

Kerroin mutamalle ystävälleni, että läh- tisimme talvehtimaan. Kaikki innostui- vat. "Ihanaa, saanko tulla mukaan?" he huusivat kuorossa. Heillä oli mielessään aurinkoiset rannat ja ajatuksissaan he jo pakkasivat matkalaukkuihin sortseja ja uimapukuja. "Tarvitsen vähän ruske- tusta", kuulin jonkun sanovan. "Uiminen talvella on aina erityinen kokemus", sa- noi toinen.

"Tietenkin", sanoin ja lisäsin, "kyllä mu- kaan mahtuu...Suomeen."

Hämmästys kuvastui kaikkien kasvoilta. Talvehtimaan lähdetään nimittäin läm- pimään Etelä-Eurooppaan eikä kylmään Pohjolaan. Portugali ja Espanja ovat suosittuja kohteita, Suomi ei kuulu nii-

hin. No, viikko Levillä, se on mahdollista, mutta koko talveksi?

Meidän loma-asuntomme nyt vain on Suomessa, joten menemme sinne. Ys- täväni kuuntelivat päätään pudistel- len. Siellähän on kylmää, sanottiin, ja minä nyökkäsin. Pitää paikkansa, tällä hetkellä lämpötila on -20 astetta. Sain osakseni myötätuntoa ja ystäväni arve- livat minun seonneen. Yritin sitten se- littää, että kylmä on kylmää, myös Suo- messa, mutta kuitenkin erilaista. Kukaan ei toivo Hollantiin -20 astetta ja purevaa tuulta, en minäkään. Suomessa se tun- tuu kuitenkin erilaiselta, lauhemmalta eikä niin kylmältä.

Me joka tapauksessa otimme yölautan Saksasta ja saavuimme päivää myöhem- min Helsinkiin. Ajoimme lumisten maise- mien läpi 250 km Mikkeliin, jossa mökkim- me on. Talvirenkaat pitivät hyvin ja kun ajoimme rauhallisesti, ei ongelmia ollut. Kokonaan toinen juttu on, että myöhem- min meidän kuitenkin piti hankkia lumi- ketjut ostosmatkoja varten.

Viimeinen pätkä yleistä tietä mökillemme on kapea ja kulkee metsän läpi – kuinkas muutenkaan – ja paikallinen yrittäjä tekee lumityöt. Jokainen, joka tarvitsee tietä asunnolleen päästäkseen, maksaa yllä- pidosta. Mitä kauempana yleisestä tiestä asut sitä enemmän maksat. Loogista ja oikeudenmukaista. Jaamme tienhaaran naapureidemme kanssa ja naapureille asti tie oli aurattu ja kulkukelpoinen. Meidän mökillemme johtava osuus ei kuitenkaan ollut. Katsoimme tuulilasin läpi lumiseinä- mää, meitä ei selvästikään odotettu tänä

talvena. Lumilapiot löytyivät onneksi tien vieressä olevasta ladosta ja parin tunnin urakan jälkeen pääsimme mökille. Auto ajettaisiin myöhemmin paikalleen, kun lumiaura olisi aurannut tien. Kun olimme tottuneet lumeen muutaman tunnin jäl- keen ja mökki oli ihanan lämmin, saatoim- me nauttia näköalasta. Ei ole juurikaan paikkoja, joissa voimme nauttia niin pal- jon mahtavasta maisemasta. Aina kiirei- sen Hollannin jälkeen laskeutui rauha ja koimme olevamme yhtä luonnon kanssa. Ei ole parempaa paikkaa rauhoittua kuin mökki Suomessa, jossa ympärillä on vain lunta ja hiljaisuutta.

Seuraavana päivänä ilma kirkastui ja au- rinko valaisi ympäristön. Sukset haettiin vajasta, oli korkea aika "rentoutumiselle". Minun on vaikea tottua siihen, jäällä hyti- sen aina, enkä pelkää kylmää. Olen tottunut Hollannin ojiin, joissa olen luke- mattomia kertoja vajonnut jäihin. Kesäisin

21

uitzicht. Na het altijd weer hectische Nederland kwam de rust en bracht ons weer samen met de natuur. Er is geen plek waar je meer tot rust komt als in een blokhut in Finland met louter sneeuw en stilte om je heen.

De volgende dag klaarde het weer op en de zon verlichtte de omgeving. De ski's werden uit de schuur gehaald, het was de hoogste tijd voor een beetje "ontspanning".

Het blijft voor mij toch wennen, op het ijs krijg ik altijd de bibbers, en niet alleen van de kou. Ik ben de sloten uit Nederland gewend waar ik ontelbare keren door het ijs ben gezakt. Hier achter de steiger waar ik in de zomer een duik in het water neem, lag nu een grote witte ijsvlakte. Ik zag de overbuurman met een auto plus aanhangwagen spullen naar zijn eiland rijden. De buurman naast ons had een boom geveld op het ijs die zo dik was als een olievat, maar het ijs gaf geen krimp.

Aan een paar geboorde visgaten op het meer zagen we dat het ijs ongeveer een meter dik was. Veilig genoeg prentte ik mezelf moed in, dit is geen gracht of sloot in Nederland.

We klikten de ski's onder en gingen op weg voor een tour rond het eiland tegenover ons. Ik ben geen meester op de dunne latten en zelfs op een vlak meer kreeg ik het voor elkaar om regelmatig plat te gaan. Toen we een stukje afsneden over een eiland zag ik mijn vrouw soepel tussen de bomen door glijden.

Overmoedig deed ik haar na. Dat ging drie hele bomen goed.

Toen kreeg ik een van mijn ski's niet in het juiste spoor en met volle vaart botste ik op een witte verende muur. Achterover liggend op mijn ski's starde ik naar het boompje dat tussen mijn benen stond. Dat stond er al even en kon er echt niets aan doen. Overspel met een dennenboom dacht ik, terwijl ik naar een eikel

keek die op mijn borst lag. 'Sorry collega,' mompelde ik en voelde me stom en Nederlands. Toen ik een ski los klikte en er naast stapte ontstond er een verticale meter verschil tussen mijn voeten. Ik herinnerende me een advies van mijn vrouw: stap nooit in dikke sneeuw uit je ski's, je komt er namelijk nooit meer op zonder hulp. Nooit.

Dat klopt dus.

Uiteindelijk gingen we moeizaam verder. Het was tien graden onder nul maar toch zweette ik als een otter. Ik kreeg die witte massa moeilijk onder controle en vroeg mijn vrouw om op het meer te blijven, dat was al moeilijk genoeg voor mij. Even later stopte ze bij een paar sporen in het ijs en wees naar het bos aan de overkant. 'Een beer waarschijnlijk,' zei ze peinzend. Ik schrok en keek bevroerd naar de overkant waar ik in elke boom een beer zag. Ze zag het en lachte. 'Maak je geen zorgen, ze zijn banger voor jou dan jij voor hen.'

lähden uimaan laiturilta, mutta nyt laiturin takana näkyi suuri valkoinen jääkenttä. Näin naapurin ajavan autolla ja perävau- nilla tavaraita saarensa. Viereinen naapurimme oli kaatanut öljytynnyrin pak- suisen puun jäälle, mutta jää ei päästänyt ääntäkään. Näimme muutamasta pilkkia- vannosta järvellä, että jää oli noin metrin paksuista. Riittävän turvallista, rohkaisin itseäni, ei lainkaan sama kuin kanavat tai ojat Hollannissa.

Kiinnitimme sukset jalkaan ja lähdimme kiertämään vastapäistä saarta. En ole mi- kään mestari ohuilla rimoilla ja jopa tasai- sella järven jäällä kaadun usein. Kun oikai- simme saaren läpi, näin vaimoni liukuvan joustavasti puiden lomassa. Seurasin uh- karohkeasti hänen jälkiään. Se sujui hyvin kolmen puun verran.

Sitten en saanut toista suksea ladulle ja törmäsin täydellä vauhdilla valkoiseen joustavaan seinään. Maaten selälläni suk-

sieni päällä tuijotin puuta, joka oli jalkojeni välissä. Se vaan seisoi siinä eikä tietenkään voinut mitään asialle. Pettämistä männyn kanssa, ajattelin kun katselin rintani päällä olevaa käpyä. "Anteeksi kaveri", mutisin ja tunsin itseni typeräksi ja hollantilaiseksi. Kun irrotin suksen ja astuin sen viereen, jalkojeni välille syntyi metrin syvyinen ero. Muistin vaimoni neuvon: älä koskaan ota suksia jalasta paksussa lumessa, koska et nimittäin pääse ylös koskaan ilman apua. Et koskaan. Se siis pitää paikkansa.

Lopulta matkamme jatkui vaivalloisesti. Pakkasta oli kymmenen astetta, mutta hikosin kuin saukko. En pystynyt hallitse- maan valkoista massaa ja pyysin vaimoani pysymään järven jäällä, se oli jo tarpeeksi vaikeaa minulle. Hetken kuluttua hän py- sähtyi parin jäällä olevan jäljen kohdalle ja osoitti toisella puolella näkyvää metsää. "Luultavasti karhu", hän sanoi miettelii-nä. Minä kauhistuin ja katsoin peloissani

järven toiselle puolelle, jossa jokainen puu näytti karhulta. Hän huomasi sen ja nauroi. "Älä pelkää, ne pelkäävät enem- män sinua kuin sinä niitä."

En ollut siitä niinkään varma ja sillä het- kellä koin ensimmäistä kertaa jään pauk- keen. Kokeneet jäällä liikkujat tietävät, että niin tapahtuu, mutta minulle se oli ensimmäinen kerta. Jää nimittäin liikkuu lämpötilan vaihtelujen vuoksi ja jäälaatat siirtyvät päällekkäin. Tällöin kuuluu jos- kus kova pauke.

Tämän pitikin tapahtua juuri, kun olimme puhuneet suurista, vapaana kuljeskele- vista karhuista. Hyppäsin noin metrin ilmaan, mikä on kätevää, kun haluaa kat- sella ympärilleen, mutta minulla oli sydän kurkussa. Odotin takanani olevan jätti- läismäisen karhun terävine käpälineen, mutta näin vain suuren railon jäässä. Lumikelkka huristeli ohi ja sen kuljettaja tervehti ystävällisesti ajaessaan railon yli.

Dat betwijfelde ik, en ervaarde op dat moment mijn eerste ijsknal. Ervaren ijs-gangers weten dat het komt en gebeurt, maar voor mij was het de eerste keer. Ijs beweegt namelijk door de temperatuurverschillen en dan schuiven platen ijs over elkaar. Dat gaat soms gepaard met een flinke knetterende knal.

En laat dat nu precies gebeuren als we het over grote loslopende beren hebben. Ik sprong zo ongeveer een meter omhoog, en dat is best handig als je om je heen wilt kijken, maar mijn hart zat in mijn keel. Ik verwachtte een kolossale beer met scherpe klauwen achter me, maar zag alleen een grote scheur in het ijs. Een sneeuwscooter pruttelde voorbij en de berijder groette vriendelijk terwijl hij over de scheur gleeed.

Zie je wel, dacht ik, het is veilig, het ijs is dik zat en geen beer te zien.

De zon kwam tevoorschijn en scheen als een grote warme lamp over de witte vlak-

te. De jas ging los en de muts af. De omgeving kreeg een zachte tint en de temperatuur vloog omhoog. De lucht werd langzaam kraakhelder blauw en alles om ons heen begon op een aanzichtkaart te lijken.

Ik moest wel oppassen, ik zou zomaar een kleurtje kunnen krijgen. Hoe moest ik dat thuis uitleggen, bijkleuren in het barre Finland. Even verder op het meer was iemand een wak aan het hakken om straks na de sauna even een koud bad te nemen. Bijkleuren en in de winter zwemmen, dat klopte toch met wat mijn vrienden wilden. Net even iets anders, maar apart genoeg toch?

Zachtjes gleden we met een glimlach over het gladde witte bevroren meer, ik vreesde opeens geen ijs met beren meer.

Willem Mulder
98willemmulder@gmail.com

sai pehmeän sävyn ja lämpötila kohosi. Ilma muuttui vähitellen kirkkaan sinikseksi ja kaikki ympärillämme alkoi muistuttaa postikorttia.

Minun piti kylläkin varoa, saattaisn ruskettua noin vain. Kuinka selittäisin sen kotona, ruskettunut kylmässä Suomessa. Kauempana järven jäällä joku teki avantoa, jotta voisi ottaa saunan jälkeen kylmän kylvyn. Ruskettua ja uida talvella, piti paikkansa, kuten ystäväni olivat toivoneet. Vähän erilaista kylläkin, mutta riittävän erikoista, vai mitä?

Hymyillen liu'uimme pehmeästi tasaisen, valkoisen, jäätyneen järven pintaa enkä enää pelännyt jättä ja karhuja.

Willem Mulder
Käännös: Mia Uusitalo

Siinä näet, ajattelin, se on turvallista, jää on tarpeeksi paksua eikä karhuja ole näkyvissä.

Aurinko tuli näkyviin ja paistoi kuin suuri lämmin lappu valkoisen tasangon yllä. Avasin takkini ja otin pipon pois. Maisema

finntra waalwijk b.v.

AUTOTRANSPORT KULJETUKSET

VOOR PARTICULIEREN EN BEDRIJVEN YKSITYISILLE JA YRITYKSILLE

koel en vries
verwarmd
stuks- en pallets
verhuizingen

kylmä ja pakaste
lämpö
paketit ja paletit
muutot

NEDERLAND - FINLAND FINLAND - NEDERLAND

afhalen en bestellen in
de gehele BENELUX

noudot ja toimitukset
BENELUX-maissa

elke week groupagedienst
af Waalwijk

joka viikko kappaletavara-
lähtöjä Waalwijkistä

Keurweg 4, 5145NX Waalwijk – Postbus 450, 5140AL Waalwijk
Telefoon +31(0)416 – 561442, Fax +31(0)416 – 561440, e-mail info@finntra.nl

VDM Webshop

- Moderne glaskunst
- Elandleer

Kijk onder agenda voor
Beurzen en Fairs.
Bestellen via de website.

www.vdm-glaskunst.nl

www.elandleer.nl

Romantiek in een Zwitserse gletsjer grot

Hoog in de Zwitserse Kleine Scheidegg is een grot uitgehakt in een gletsjer. Het licht is er spookachtig en het is koud op deze zomerdag in 1936. Gerd Dahl uit het Finse Vasa (Vaasa) is met haar tante Verna op een 'grand tour' door Europa. Door de grotopening komt een lange man naar binnen. Hendrik (Henk) Schellaars uit Rotterdam maakt een fietstocht door Zuid-Europa en neemt ook de kans om de beroemde grot te bezoeken. De twee zien elkaar en het wordt 'warm' ondanks de lage temperatuur. Tante Verna zoekt buiten de zon op en Gerd en Henk maken een praatje, waarschijnlijk in het Engels, en wisselen adressen uit. Hendrik fietst door naar Lago Maggiore in Italië en Gerd en tante Verna nemen de trein terug naar Interlaken.

Margot Frants-Rännqvist **Familieachtergrond en opleiding**
Gerd Hanna Margareta Dahl werd geboren op 18 juni 1910 in Vasa. Haar moeder, Anna, hoorde bij de ondernemers familie Gros.

De grootvader, Karl Wilhelm Gros, was hondenmaker in het dorpje Närpes (Närpiö) op het platteland ten zuiden van Vasa, maar verhuisde later met zijn gezin naar Vasa om zodoende een grotere klantenkring te kunnen bedienen. Gerds moeder, Anna, volgde een opleiding aan de beroemde Hochschule Reutlingen in Duitsland, in die tijd een toonaangevend opleidingsinstituut op het gebied van textielontwerp en productie. Dit was geen toeval. De familie verwierf namelijk een aanzienlijk belang in de plaatselijke textielfabriek, Wasa Yllevarufabrik (Waasan Villatavaratehdas), waar enkele mannelijke leden van de familie leiding aan zouden gaan geven.

Een tante van Gerd, Aina, begon de in Vasa bekende Gros Boekhandel, die nu nog bestaat.

Het jonge gezin Gros omstreeks 1912. Gerds moeder Anna staat tussen haar broer Severin en zuster Aina. Op de achterste rij, de stamouders Karl Wilhelm en Kajsa-Stina. Foto: Håkan Gros familiearchief. | Nuori perhe Gros suunnilleen vuonna 1912. Gerdin äiti Anna seisoo veljensä Severinin ja sisarensa välissä. Takarivissä esivanhemmat Karl Wilhelm ja Kajsa-Stina. Kuva: Håkan Grossin perhealbumi.

Schilderij van de boerderij waar de stamvader Karl Wilhelm werd geboren in Finby, Närpes. Foto: Håkan Gros familiearchief. | Maalaus esittää maalaistaloa Finby-Närpesissä, missä esi-isä Karl Wilhelm syntyi.

Oskar, een oom van Gerd, werd directeur van Metvikens Mekaniska Werkstad in Vasa. Deze fabriek werd later onderdeel van het Wärtsilä concern, dat nu een toonaangevende positie inneemt in de wereld bij het ontwikkelen en bouwen van moderne 'groene' motoren voor schepen en

26

Romantiikkaa jääluolassa Sveitsissä

Korkealla Kleine Scheideggenissä Sveitsissä on hakattu luola jäätikköön. Valo on siellä aavemainen ja tänä kesäpäivänä vuonna 1936 on luolassa kylmä. Gerd Dahl Vaasasta on tätinsä Vernan kanssa Euroopan matkalla. Luolan aukosta astuu pitkä mies sisään. Hendrik (Henk) Schellaars Rotterdamista on polkupyörällä matkalla läpi Etelä-Euroopan ja päättää käydä katso-massa kuuluisaa luolaa. Kaksi nuorta näkevät toisensa ja luolassa on 'lämmin', vaikka lämpötila onkin alhainen. Verna täti menee ulos aurinkoon ja Gerd ja Henk juttelevat toistensa kanssa, luultavasti Englanniksi, ja vaihtavat osoitteita. Hendrik jatkaa pyörämatkaansa Lago Maggioran rannalle Italiaan, Gerd ja Verna-täti menevät junalla takaisin Interlakiini.

Suku ja koulutus

Gerd Hanna Margareta Dahl syntyi Vaasassa kesäkuun 18 päivänä vuonna 1910.

Hänen äitinsä Anna oli Grosin yrittäjäsuku. Isoisä Karl Wilhelm Gros valmisti hatuja Närpiön kylässä Vaasan eteläpuolella. Hän muutti myöhemmin perheensä kanssa Vaasaan voidakseen siten palvella suurempaa asiakaskuntaa. Gerdin äiti Anna opiskeli kuuluisassa Hochschule Reutlingenissa Saksassa, noihin aikoihin johtava oppilaitos tekstiilin suunnittelu- ja tuotantoalalla. Tämä ei ollutkaan mikään satuma. Dahlin suvulla oli huomattava määrä paikallisen Waasan Villatavaratehtaan osakkeista. Muttamat suvun miespuoliset jäsenet olivat tehtaan johtopaikoissa. Gerdin täti Aina perusti Vaasaan kuuluisan kirjakaupan Gros Boekhandel, mikä on vieläkin olemassa. Gerdin eno Oskar oli Metvikens Mekaniska Werkstad teh-

taan johtaja Vaasassa. Myöhemmin tämä tehdas liittyi Wärtsilä konserniin, nykyisin yksi maailman kuuluisimmista laivojen ja sähkölaitosten 'vihreiden' moottoreiden kehittäjistä ja tuottajista. Oskar kuului myös Mannerheimin henkilökuntaan kun Vaasa oli Suomen tilapäinen pääkaupunki vapaus-/sisällissodan aikana. Niihin aikoihin oli insinöörin koulutuksen saanut Oskar henkiökohtaisesti mukana Suomenlinnaa ympäröivillä saarilla olevien raskaiden tykkien koneiston purkamisessa. Pimeiden talviöiden aikana poistettiin tykeistä raskaat latausmekanismit ja kuljetettiin kelkoilla jäätikköä myöten pois. Vaarana oli tietysti se, että tykit näinä rauhattomina aikoina suunnattaisiin Helsinkiin. Luultavasti venäläiset upseerit katselivat sormiensa välistä näitä sabotaasitoimia. Gerd seurasi jo nuorena tyttönä sydäntään ja valitsi liikunta- ja voimistelualan opiskelun. Hän oli paikallisen naisten

Een van de woonhuizen van de familie in Vasa omstreeks 1920. Karl Wilhelm (op de voorgrond) bewondert de appelbomen. Foto: Håkan Gros familiearchief. | Yksi perheen asuintaloista Vaasassa suunnilleen vuonna 1920. Karl Wilhelm (etalalla) ihaillee omenapuita. Kuva: Håkan Grossin perhealbumi.

voimistelyyhdistyksen aktiivinen jäsen ja otti säännöllisesti osaa valtakunnallisiin ja ulkomaalaisiin kilpailuihin. Lopulta tästä harrastuksesta tuli hänen ammattinsa eri keskikouluissa ja lukioissa.

27

De familie Gros in 1899. Gerds moeder Anna uiterst links achter. Foto: Håkan Gros familiearchief. | Grossin perhe vuonna 1899. Gerdin äiti Anna takana vasemmalla. Kuva: Håkan Grossin perhealbumi.

energiecentrales. Oskar heeft ook bij de staf van generaal Mannerheim gehoord toen Vasa in 1918 tijdelijk de hoofdstad van Finland was in de beginperiode van de Vrijheids-/Burgeroorlog. In die periode

Hendrik (Henk) Schellaars syntyi Rotterdamissa elokuun 5. päivänä vuonna 1905. Hänen vanhempi sisarensa Antonetta Angenietje Schellaars oli syntynyt Rotterdamissa huhtikuun 30. päivänä vuonna 1904. Vanhemmat olivat Antonius Schellaars, syntynyt Rotterdamissa syyskuun 12. päivänä vuonna 1875 ja Anna Cornelia Lugthart, syntynyt noin vuonna 1875 Dirkslandissa, Goeree-Overflakkeen kunnassa. He avioituivat lokakuun 28. päivänä vuonna 1903. Annan vanhemmat olivat Leendert Lugthart ja Angenietje van Herken. Isä Antonius oli satamakapteeni Rotterdamin satamassa ja äiti oli kotirouva. Hendrik opiskeli Rotterdamissa kerrostalojen rakennustekniikkaa erikoisalanaan teräs, loistava perusta hänen tulevalle virkauralleen.

Avioliitto

Miten sitten jatkui rakastuneitten nuorten tarina ja miltä näytti heidän yhteinen

was Oskar ook, als ingenieur, persoonlijk betrokken bij het ontmantelen van de grote kanonnen op de eilanden rondom Suomenlinna. In de donkere winternachten werden de zware achterladers van de kanonnen in het geheim gedemonteerd en met sleeën over het ijs weg gebracht. Het gevaar was natuurlijk dat in de heersende, woelige tijden de kanonnen gericht zouden kunnen worden op Helsinki. Wellicht stonden de Russische officieren deze sabotageacties oogluikend toe.

Gerd volgde als jong meisje al haar hart en koos voor een opleiding in de bewegingsleer en gymnastiek. Ze was heel actief in de lokale gymnastiekvereniging (voor vrouwen) en nam met regelmaat deel aan wedstrijden in binnen- en buitenland. Na wat omwegen zou dat ook haar beroep worden op verschillende middelbare scholen.

Hendrik (Henk) Schellaars werd geboren op 5 augustus 1905 in Rotterdam en

Otto Dahl en Anna Gros op reis in Berlijn omstreeks 1900. Waarschijnlijk ten tijde van haar studie i Reutlingen. Foto: Håkan Gros familiearchief. | Otto Dahl ja Anna Gros matkalla Berliinissä suunnilleen vuonna 1900. Luultavasti Annan opiskeluaikana Reutlingenissä. Kuva: Håkan Grossin perhealbumi.

hij had een oudere zuster Antonetta Angenietje Schellaars geboren op 30 april 1904 in Rotterdam.

De ouders waren Antonius Schellaars geboren op 12 september 1875 in Rotterdam en Anna Cornelia Lugthart geboren omstreeks 1875 in Dirksland, gemeente Goeree-Overflakkee. Zij zijn getrouwd op 28 oktober 1903. De ouders van Anna waren Leendert Lugthart en Angenietje van Herken. De vader Antonius was opzichter in de Rotterdamse haven en de moeder Anna was huisvrouw. In Rotterdam studeerde Hendrik hoogbouw technologie en specialiseerde zich in staal, een uitstekende basis voor zijn verdere carrière.

Huwelijk

Terug naar de tortelduifjes en hun gezamenlijke toekomst. Na de eerste briefwisseling werden plannen gesmeed voor de toekomst. Gerds oom, Oskar, kon makkelijk een baan regelen voor de jonge

tulevaisuutensa. Ensimmäisten kirjeitten jälkeen puolin ja toisin ruvettiin suunnittelemaan tulevaisuutta. Gerdin eno Oskar pystyi helposti järjestämään työtä nuorelle insinöörille telakalla jonka johtajana hän oli.

Helmikuun 11. päivänä vuonna 1939 heidät vihittiin Verna-tädin yksityisasunnossa. Vastavihitty nuoripari halusi kuitenkin yrittää onneaan Hollannissa. Siksi Henk matkusti pian Hollantiin etsimään työtä ja asuntoa. Hän sai hyvän työpaikan Rotterdamische Drooddog Mij:llä. Asuntokin löytyi Rotterdamin eteläosasta, Pleinwegiltä ja Gerd pääsi viimeinkin matkustamaan Rotterdamiin Henkin luo. Nuorenparin tulevaisuus näytti aurinkoiselta.

Sota-aika Hollannissa

Mutta toukokuun 14. päivänä joutui Rotterdam Saksan pommitettavaksi. Henk oli vielä kotona lounaalla. Hän kiipesi katolle

Gerd (links) en Siv hand in hand. Foto: Håkan Gros familiearchief. | Gerd ja Siv käsi kädessä. Kuva: Håkan Grossin perhealbumi.

ingenieur bij de scheepswerf waarvan hij directeur was.

Op 11 februari 1939 trouwden ze in de privé woning van tante Verna. Het pasgetrouwde stel wilde toch hun geluk pro-

nähdäkseen paremmin ja havaitsi että Rotterdamin keskusta oli tuleessa. Pommituskoneet jatkoivat heti matkaansa pudottuaan tappavan lastinsa, mutta koneita seuranneet hävittäjät jäivät kaartelemaan kaupungin yläpuolelle vaanimaan helppoa saalista. Yksi lentäjästä huomasi Henkin ja lensi häntä kohti. Onneksi hän ehti hypätä savupiipun taakse pelastuen luoti- ja tiiliskivisirujen sateelta. Myöhemmin Henk ja Gerd menivät polkupyörällä kaupungin keskusta ostamaan vettä – ei suinkaan vaaraton matka, katujen varsilla kun oli suutareita (=ei vielä räjähtänyt kranaatti) ja rakennusten muurit sortumaisillaan.

Elämä saksalaisten valtaamassa Hollannissa jatkui. Sodan loppupuolella sai Henk kutsun Saksan Työpalveluun. Hän meni ilmoittautumisosoitteeseen taskusaan lausunto että hän on ehdottomasti tarpeen Rotterdamin sähköverkoston ylläpitämiseksi. Henk pantiin jonon vii-

30

Huwelijk van Gerd Dahl en Henk Schellaars in de privé woning van Gerds tante Verna in het Gros hoofdgebouw op 11 februari 1939. Foto: Håkan Gros familiearchief. | Gerd Dahlin ja Hendrik Schellaarsin vihkiminen avioliittoon Gerdin tädin Vernan yksityisasunnossa Grossin päärakennuksessa helmikuun 11. päivänä vuonna 1939. Kuva: Håkan Grossin perhealbumi.

meiseksi. Kun hänen vuoronsa tuli viittasi pöydän takana istuva saksalaisupseeri hänet poistumaan paikalta; heillä oli jo tarpeeksi miehiä.

Kaksi lasta syntyi, Erland Dirk Birger vuonna 1943 ja Karin Anneke Ingegerd vuonna 1944. Vuoden 1944 syksyllä oli elämä kaupungissa vaikeaa, ruuan puute oli kaikkein pahin asia. Schellaarsin perhe oli liittynyt Suomi-Hollanti seuraan. He tapasivat siellä Jan Kugelin ja hänen vaimonsa. Jan oli lääkäri Den Brielin eteläpuolella olevassa Nieuwenhoornissa. Lapseton pariskunta otti pikku Anneken kotiinsa koska elämä pikkukylässä oli turvallisempaa ja Jan

beren in Nederland. Henk vertrok daarom snel naar Nederland om werk en een woning te zoeken. Hij kreeg een goede baan bij de Rotterdamsche Droogdok Mij. Eveneens slaagde hij er in een woning te vinden op de Pleinweg in Rotterdam Zuid en Gerd kon eindelijk naar hem en Rotterdam vertrekken. Het jonge echtpaar zag de toekomst met vertrouwen tegemoet.

De oorlogsperiode in Nederland

Echter, op 14 mei 1940 werd het Duitse bombardement op de stad uitgevoerd. Henk was nog thuis voor de lunch. Hij klom op het dak voor een beter uitzicht en zag het centrum van Rotterdam in brand staan. De bommenwerpers vertrokken snel na het loslaten van de dodelijke lading, maar de begeleidende jachtvliegtuigen bleven boven de stad hangen op jacht naar gemakkelijke prooi. Een van de vliegtuigen kreeg Henk op de korrel en kwam zijn richting uit. Gelukkig kon hij achter

lääkärinä sai mahdollisesti helpommin hankittua ruokaa. Kun Rotterdam vapautui vuoden 1945 toukokuussa lähti Gerd polkupyörällä hakemaan tytärtään takaisin. Paluumatkalla Rotterdamiin he pääsivät yhden jonossa ajavan kanadalaisen kuorma-auton kyytiin. Heille kävi melkein huonosti. Heidän edessään ajava auto törmäsi jyrkässä mutkassa padon varrella olevaan taloon. Uupunut kuljettaja oli nukahtanut rattiin.

Takaisin Suomeen

Vuoden 1947 kesä oli poikkeuksellisen lämmin. Gerd oli uimassa lasten kanssa lähellä Waalhavenia. Hänen mieleensä tuli ajatus: miksi me uimme tässä likaisessa vedessä, kun Suomessa Vaasaa ympäröivät vedet ovat kristallinkirkkaita. Koska isä Henk oli Suomessa ollessaan oppinut arvostamaan tätä maata, oli muuttopäätös tehty nopeasti. Vuoden 1948 alkukesästä

een schoorsteen duiken en bleef hij ongedeerd, ondanks een regen van kogels en scherven van baksteen. Later zijn Gerd en Henk op de fiets naar het centrum gegaan om water te kopen – een niet geheel ongevaarlijke onderneming met blindgangers en wankelende muren langs de straten.

Het leven in bezet Nederland ging door. Tegen het einde van de oorlog werd Henk alsnog opgeroepen voor de Duitse Arbeidsdienst. Hij ging naar het oproepadres met op zak een verklaring dat hij onmisbaar was voor de energievoorziening van Rotterdam. Hij kwam als laatste in de rij te staan. Toen hij aan de beurt was, wuifde de Duitse officier achter de tafel hem weg - ze hadden al genoeg mannen!

Twee kinderen werden geboren, Erland Dirk Birger in 1943 en Karin Anneke Ingegerd in 1944. In de herfst van 1944 werd het leven in de stad steeds moeilijker met het voedseltekort als het meest schrijnende fenomeen. De familie Schellaars was

lähti perhe matkalle kohti Vaasaa. Ensimmäisen vuoden he asuivat Gerdin vanhempien talossa. Sodan jälkeisinä vuosina oli vuokra-asuntoihin odotuslista. Gerd oli voimistelun, yhteiskuntaopin ja kalligrafian opettajana mm. Vaasan ruotsinkielisessä yhteiskoulussa. Henk sai paikan Wärtsilän telakalla Vaasan Smulterö:ssä missä hän oli rakennus/piirustusosaston johtajana eläkkeelle jäämiseensä asti vuonna 1976. Yksi hänen ensimmäisistä projekteistaan oli rakentaa suuri proomu jota käytettäisiin Volga joella. Tehtävä oli yksi Venäjän sotavelkavaatimuksesta Suomelle. Valtavat teräslevyt liitettiin toisiinsa niiteillä, jotka piti ensin lämmittää tulikuumiksi. Vuosina 1950-1960 rakennettiin mm. lauttoja ja hinauslaivoja.

Kesät he asuivat kesäasunnossaan 'De Groene Villa' Sundomissa. Asukkaiden ollessa kotona liehuivat lippusaloissa Suomen ja Hollannin liput. Vaasan satama ei

lid geworden van de VNF (toen nog de Finsch-Nederlandsche Vereeniging). Daar kwamen ze in contact met Jan Kugel en zijn vrouw. Jan was huisarts in Nieuwenhoorn ten zuiden van Den Briel. Het kinderloze echtpaar heeft de kleine Anneke in huis genomen omdat het in een dorp veiliger was en als huisarts kon Jan waarschijnlijk makkelijker aan voedsel komen. Toen Rotterdam bevrijd werd in mei 1945, stapte Gerd op de fiets om haar dochter op te halen. Onderweg, terug naar Rotterdam, konden ze meerijden op een Canadese vrachtwagen, die deel uitmaakte van een colonne. Het ging bijna mis. In een scherpe bocht botste de auto die voor hen uitreed tegen een huis op een dijk - de uitgeputte chauffeur was in slaap gevallen.

Terug naar Finland

De zomer van 1947 was ongewoon warm. Gerd was met de kinderen aan het zwemmen vlakbij de Waalhaven. Toen dacht ze:

Het gezin Schellaars in de woning aan de Pleinweg in 1945. Links: Gerd met dochter Anneke, rechts Henk met zoon Derk op schoot. Foto: Dirk Schellaars. | Schellaarsin perhe Rotterdamin asunnossa Pleinweg vuonna 1945. Vasemmalla Gerd ja tytär Anneke, oikealla Henk sylissään poikansa Dirk. Kuva: Dirk Schellaars

ollut kaukana heidän kesäasunnostaan. Joskus tapahtui niinkin että hollantilaiset merimiehet tulivat peastusveneillään vierailulle nähtyään Hollannin lipun.

31

De Groene Villa (zomerhuis) in Sundom omstreeks 1914. Håkan Gros familiearchief. | De Groene Villa (kesäasunto) Sundomissa suunnilleen vuonna 1914. Kuva: Håkan Grossin perhealbumi.

“waarom baden we hier in dit vieze water terwijl er rondom Vasa in Finland kristalhelder water is?” Omdat vader Henk tijdens zijn verblijf in Finland het land erg was gaan waarderen, was de beslissing snel genomen. Vroeg in de zomer van 1948 trok het gezin richting Vasa. Het eerste jaar

Henk kuoli marraskuun 27. päivänä vuonna 1976 ja Gerd huhtikuun 3. päivänä vuonna 1997.

Lapset Dirk ja Anneke

Lapset Dirk ja Anneke kävivät samaa koulua missä heidän äitinsä oli opettajana ja suorittivat siellä myös ylioppilastutkintonsa. Dirk opiskeli taloustiedettä Helsingin yliopistossa. 70-luvun alussa hän palasi takaisin Vaasaan ylläpitämään tätinsä Ainan kirjakauppaa Gros Bokhandel. Sinä aikana hän osallistui monien vuosien työpajoihin missä opastettiin ammattiin taidere restauraattori. Tämä työ kiinnosti häntä niin, että hän päätti tehdä siitä ammattinsa. Suoritettuaan opiskelunsa Università Internazionale dell'Arte Firenzessä avasi hän oman ateljeensa Hollannissa. Hänen ensimmäinen tiimityönsä oli Zaltbommelissa olevan Sint Maartenskerk's seinämaalauksien restaurointi.

konden ze in het huis van Gerds ouders wonen. In de naoorlogse tijd moest je in Finland op een wachtlijst staan om aan een huurwoning te komen. Gerd werd lerares gymnastiek, maatschappijleer en kalligrafie o.a. aan de Vasa svenska samskola. Hendrik kon aan de slag bij de Wårtsilå-werf in Vasa op Smulterö, waar hij tot zijn pensioen in 1976 werkte als chef van de constructie-/tekenafdeling. Een van zijn eerste projecten was het bouwen van grote aken voor de Wolga rivier in het kader van de vergoeding van de oorlogsschade aan de Sovjet Unie. De grote staalplaten werden aan elkaar verbonden met klinknagels,

Gerds zoon Dirk met zijn partner Clara Cremers. Ze zijn beide restaurators en werken vaak samen op grote projecten. Foto: Dirk Schellaars. | Gerdin poika Dirk ja hänen kumppaninsa Clara Cremers. He ovat molemmat restauraattoreita ja työskentelevät usein yhdessä suurissa projekteissa. Kuva: Dirk Schellaars

die eerst gloeiend heet gestookt moesten worden. In de jaren 1950-60 werden o.a. veerponten en sleepboten gebouwd.

Zomers vertoefden ze in het zomerhuis, de Groene Villa, in Sundom. Aan de vlaggenmast hingen de Finse en de Nederlandse vlaggen wanneer de familie in het huisje verbleef. De haven van Vasa is daar niet ver vandaan. Het gebeurde wel eens dat Nederlandse zeelui, die de Nederlandse vlag hadden zien hangen, op bezoek kwamen met een van hun reddingsboten

Henk is overleden op 27 november 1976 en Gerd op 3 april 1997. Beiden zijn in Vasa begraven.

De kinderen Dirk en Anneke

De twee kinderen, Dirk en Anneke, gingen naar dezelfde school waar de moeder lerares was en behaalden daar ook hun VWO-diploma.

Dirk heeft economie gestudeerd aan de Universiteit van Helsinki. Begin jaren

Etupäässä linnoissa ja kirkoissa olevat seinämaalaukset olivat hänen erikoisalaansa. Dirk otti myös osaa Haagissa olevan Panorama Mesdagin restaurointiin. Hän tapasi siellä vaimonsa Carla Cremesin joka on myös restauraattori.

Siteet Suomeen ovat aina pysynnet vahvoina. Dirk puhuu sujuvasti ruotsia ja suomea ja käy melkein joka vuosi Sundomissa, Vaasan ulkopuolella olevalla kesäasunnollaan joka jo yli sadan vuoden ajan on ollut suvun omistama.

Tytär Anneke oli nelivuotias kun perhe muutti Suomeen. Hän ei muista paljon Rotterdamin vuosista, mutta vierailut mummon ja papan luona Hollannissa ovat vieläkin säilyneet tuoreina hänen muistoissaan. Suoritettuaan ylioppilastutkinnon Vaasan ruotsinkielisessä yhteiskoulussa vuonna 1964 hän opiskeli sairaanhoitajaksi ja erikoistui myöhemmin

zeventig ging hij weer naar Vasa om de Gros Bokhandel over te nemen van zijn tante Aina. In die periode maakte hij in een soort workshop-verband, gedurende enkele jaren kennis met het beroep van kunstrestaurator. Dit werk beviel hem zo goed dat hij besloot hiervan zijn vak te maken. Na een opleiding aan de Università Internazionale dell'Arte in Florence, begon hij in 1977 een eigen atelier in Nederland. Zijn eerste opdracht was mee te werken aan de acht jaar durende restauratie van de muurschilderingen in de Sint Maartenskerk te Zaltbommel. Muurschilderingen, die vooral te vinden zijn in kastelen en kerken, werden zijn specialisatie. Dirk was ook betrokken bij de restauratie van Panorama Mesdag in Den Haag in 1995-96. Daar heeft hij zijn vrouw Clara Cremers ontmoet, die ook restaurator is.

De banden met Finland zijn steeds sterk gebleven. Hij spreekt vloeiend Zweeds en Fins en gaat haast elk jaar naar

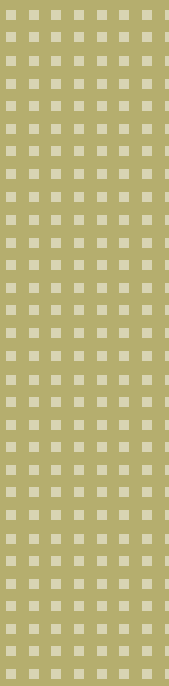

Gerds dochter Anneke met haar echtgenoot Henrik Hasselblatt. Foto: Anneke Hasselblatt. | Gerdin tytär Anneke ja miehensä Henrik Hasselblatt. Kuva: Anneke Hasselblatt.

työterveydenhuoltoon. Anneke avioitui vuonna 1964 Vaasaan kotoisin olevan Henrik Hasselblattin kanssa ja he saivat kolme tyttäret. Perhe vieraili useamman kerran papan ja mummon luona Hollan-

Carel van Bruggen

Banksporters en andere vreemde woorden

Volgens een Finse sportjournalist was de afgelopen zomer met het Europees kampioenschap voetballen in Frankrijk, het Europese kampioenschap atletiek in Amsterdam en de olympische spelen in Rio een ideale periode voor *penkkiurheilija* ofwel 'banksporters'. Letterlijk vertaald dus.

En wat is een banksporter dan wel? Een Finse banksporter is iemand wiens sport bestaat uit het thuis, op de bank, kijken naar de prestaties van echte sporters. Uiteraard met chips en een biertje onder handbereik. Dit soort banksporters kennen wij in Nederland natuurlijk ook, maar zo'n mooie naam voor deze sportliefheb-

bers kennen wij niet. Overigens denk ik dat de Finse benaming oorspronkelijk bedoeld is voor toeschouwers op de tribune. Met het woord *penkki* wordt namelijk meestal een eenvoudige houten bank aangeduid. De met stof of leer beklede bank in de Finse huiskamer heet geen *penkki* maar *sohva*. Een woord dat veel lijkt op het in het Nederlands gebruikte woord sofa, maar televisie en sofa zijn in Nederland geen combinatie. In Nederland zitten we gewoon op de bank. Thuis of in het park, zacht of hard, een bank blijft een bank, blijft een bank.

En in Nederland staat het geld net als in Finland overigens op de bank. In Finland

Penkkiurheilija ja muita outoja sanoja

Viime kesänä pidettiin jalkapallon EM-kisat Ranskassa, yleisurheilun EM-kisat Amsterdamissa ja Olympiakisat Riossa. Suomalaisen urheilutoimittajan mukaan oli tämä kulta-aikaa *penkkiurheilijoille*, eli *banksporters*'lle, siis kirjaimellisesti käännettynä. Entä mitä tuo *banksporter* oikein tarkoittaa? Suomalainen penkkiurheilija on joku, jonka urheilu on katsominen kotona, sohvalta istuen oikeiden urheilijoiden suorituksia. Tietenkin sipsit ja kalja käden ulottuvilla. Sellaiset penkkiurheilijat tunnemme tietysti myös Hollannissa, mutta tällaista hyvää nimeä näille urheilusta kiinnostuneille emme tunne. Muuten, luulen että suo-

malainen nimitys alun perin tarkoitti katsojia kentän laidalla. Nimittäin sanalla *penkki* tarkoitetaan yleensä yksinkertaista puista penkkiä. Suomalaisessa olohuoneessa oleva pehmustettu ja kankaalla tai nahalla päällystetty penkki on *sohva*. Tämä sana muistuttaa selvästi hollanninkielessä käytettyä sanaa *sofa*, mutta televisio ja *sofa* ei täällä ole mikään yhdistelmä. Hollannissa istumme vain penkillä (*bank*). Kotona tai puistossa, pehmeä tai kova, se on *bank*, ja pysyy *bank*'ina.

Hollannissa niin kuin Suomessakin rahat ovat pankissa (*bank*). Suomessa se ei ole *penkki* vaan *pankki*. Se on selvästi lainasa-

zijn zomerhuis in Sundom, net buiten Vasa, dat al ruim honderd jaar eigendom is van de familie.

Dochter Anneke was vier jaar toen het gezin naar Finland verhuisde. Zij kan zich dan ook niet zoveel van de jaren in Rotterdam herinneren, maar de bezoeken bij oma en opa in Nederland staan nog steeds vers in het geheugen. Na het VWO-examen op de Vasa svenska samskola in 1964, heeft zij een opleiding tot verpleegster gevolgd en later een specialisatie in de bedrijfsgezondheidszorg. Anneke trouwde in 1964 met Henrik Hasselblatt uit Vasa en zij kregen drie dochters. Het gezin heeft oma en opa in Nederland meerdere malen bezocht, zodat de kinderen de Nederlandse wortels van Anneke goed hebben leren kennen. De drie dochters wonen allemaal in Finland en spreken geen Nederlands. Anneke begrijpt nog vrij goed Nederlands en kan zich verstaanbaar maken, zeker na enige

oefening. Henk en Anneke hebben vijf kleinkinderen in de leeftijd van 13-20 jaar.

Dankwoord

Tijdens een discussie over Fins-Nederlandse huwelijken herinnerde ik mij mijn gymnastiek lerares in Vasa svenska samskola, Gerd Dahl-Schellaars, een hartelijke vrouw.

Haar zoon Dirk en haar dochter Anneke kan ik mij goed herinneren. Ik heb Dirk op internet kunnen opsporen en hij is afgelopen zomer op bezoek geweest in ons zomerhuis voor een interview over zijn familie. Anneke heb ik kunnen bereiken via een gemeenschappelijke vriendin in Vasa. Van hun neef Håkan Gros, die het familiearchief beheert, heb ik informatie en vele oude familie foto's kunnen krijgen.

Margot Frants-Rönnqvist

keen. Henrikillä ja Annekella on viisi 13-20 vuoden ikäistä lastenlasta.

Kiitossanat

Ottaessani osaa keskusteluun suomalais-hollantilaisista avioliitoista muistin Vaasan ruotsinkielisen yhteiskoulun voimistelunopettajani, lämminsydämisen Gerd Dahl-Schellaarsin.

Hänen poikansa Dirkin ja tyttärensä Anneken muistan vielä hyvin. Olen löytänyt Dirkin netin kautta ja hän vieraili viime kesänä kesäsuunnollamme ja kertoi minulle sukunsa taustasta. Anneken tavoitin yhteisen vaasalaisen ystävän kautta. Heidän serkkunsa Håkan Gros pitää yllä perhearkistoa ja sain häneltä taustatietoja ja paljon vanhoja perhekuvia.

Margot Frants-Rönnqvist
Käännös: Irja Lammers

Gerd Schellaars in Vasa omstreeks 1980. Foto: Anneke Hasselblatt. | Gerd Schellaars Vaasassa suunnilleen vuonna 1980. Kuva: Anneke Hasselblatt.

nissa jotta lapset oppisivat hyvin tunteamaan Anneken hollantilaiset juuret. Kolme tytärtä asuvat Suomessa eivätkä he puhu hollantia. Anneke ymmärtää vielä hyvin hollantia ja onnistuu puhumaankin kieltä ainakin vähäisen harjoittelun jäl-

heet zo'n bank geen bank maar *pankki*. Dat is duidelijk een leenwoord. In het Fins wordt de b niet echt gebruikt. Een b wordt al gauw vervangen door een p. En door een i achter het vreemde woord te zetten wordt het mogelijk het woord op zijn Fins te vervoegen. *Pankki* dus.

Waar in Nederland voor drie verschillende zaken het woord bank gebruikt wordt, gebruiken de Finnen dus drie verschillende woorden: *penkki*, *sohva* en *pankki*. Finnen houden ervan verschillende dingen en begrippen een eigen woord te geven. Dan is het in één keer duidelijk waar je het over hebt.

In het voorjaar was ik – waren wij – voor een korte vakantie in Griekenland. Ook daar hebben, of misschien moet ik zeggen hadden, de mensen geld op de bank. Het Griekse woord voor bank is trouwens *trapeza*. In Nederland wordt dat woord geschreven als trapeze, in het Fins als

na. Suomenkielessä ei käytetä b-kirjainta, se korvataan yleensä p:llä. Ja kun sanan loppuun pannaan i voidaan sanaa suomeksi taivuttaa eri sijamuotoihin. Siis *pankki*.

Missä hollanniksi kolmeen erilaiseen asiaan käytetään sanaa *bank* on suomeksi kolme eri sanaa: *penkki*, *sohva* ja *pankki*. Suomalaiset haluavat antaa erilaisille asioille ja käsitteille omat sanansa. Niin tulee kerralla selväksi, mistä on kysymys.

Viime keväänä olin – olimme – lyhyellä lomamatkalla Kreikassa. Myös siellä on, tai ehkä pitäisi sanoa oli, ihmisillä rahaa pankissa. Kreikankielen sana *pankki* on *trapeza*. Hollannin sana *trapeze* ja suomenkielen sana *trapetsi* tarkoittavat keinua, jolla akrobaatit sirkuksessa tekevät temppujaan. *Trapeze*'lla on kreikaksi muukin merkitys, nimittäin *pöytä*. Missä suomalaiset

trapetsi, en wordt het gebruikt om de schommel mee aan te duiden waar in het circus acrobaten halsbrekende toeren mee uit halen. Trapeze heeft in het Grieks echter ook een andere betekenis. Namelijk die van tafel. Waar Finnen en Nederlanders het geld op de bank zetten, zetten de Grieken het kennelijk op tafel.

Dat brengt mij bij een ander Fins woord waarin ook de tafel een rol speelt: het woord *tafelboek*. De letterlijke vertaling van *pöytäkirja*. Daar waar Nederlanders spreken van notulen spreken de Finnen van een *tafelboek*. Ik vind het een merkwaardig woord. Aan het Nederlandse woord notulen ben ik gewend maar wat dat betekent? En waar komt dat officieel klinkende woord nou weer vandaan? Via een etymologisch woordenboek kon ik de oorspronkelijke betekenis achterhalen. Het blijkt uit het

ja hollantilaiset laittavat rahaa *pankkiin* (*hollantilaiset oikeastaan laittavat rahansa penkille! Käänt. huom.*), laittavat kreikkalaiset näköjään *pöydälle*.

Tämä johtaa minut toiseen suomalaiseen sanaan, jossa *pöytä* on mukana: nimittäin *pöytäkirja*, kirjaimellinen käännös hollanniksi *tafelboek*. Minusta se on kummallinen sana. Olen tottunut hollanninkielen sanaan *notulen*, mutta mitä se taas tarkoittaa? Mistä tämä viralliselta kuulostava sana oikeastaan tulee? Etymologisen sanakirjan kautta pääsin alkuperäisen merkityksen jäljille. Se on peräisin latinankielestä ja tarkoittaa *pieniä muistiinpanoja*.

Olette varmaankin jo ymmärtäneet. Kun kirjoitin tätä juttua, oli sateinen päivä kesällä ja katselin valaistusta olohuoneesta ulos märkiä, tummia puita. Silloin syntyy

Latijn afkomstig en betekent 'kleine aantekening'.

U hebt het waarschijnlijk al begrepen. Toen ik dit schreef was het een regenachtige dag deze zomer en keek ik vanuit een verlichte woonkamer naar natte, donkere bomen. Dan krijg je dit soort bespiegelingen. Hoe vertaal je 'bespiegelingen' in het Fins, vraag ik mij ineens af. Even aan mijn vrouw vragen*.

Carel van Bruggen

PS Ik kom nog even bij u terug. Om de een of andere reden zocht ik het woord *sinaasappel* op. Dat woord gebruiken ze in Finland ook, maar daar draaien ze het om en spreken van *appelsiini*. Dat heb ik nooit begrepen, maar wat blijkt: Het waren Nederlandse kooplieden die de sinaasappels in de 18^e eeuw naar Noord-Europa brachten en in die tijd sprak men in Nederland – en

tuollaisia *bespiegelingen*. Kuinka se sana käännetään suomeksi, mietin itsekseni. Pitänee kysyä vaimolta. ... (Ja vaimo katsoi sanakirjasta: *bespiegeling* = *mietiskely*, *pohdiskelu*, *tuumiskelu*. Mikä niistä nyt on sopivin?)

Carel van Bruggen
Käännös Pirkko van Bruggen

PS. Palaan vielä vähän takaisin. Syystä tai toisesta etsin alkuperää sanalle *sinaasappel*. Sanaa käytetään Suomessakin, mutta siellä käännetään se toisinpäin ja sanotaan *appelsiini*. Miksi niin, sitä en aiemmin ymmärtänyt, mutta selvisi että hollantilaiset kauppamiehet toivat 1700-luvulla appelsiineja Pohjois-Eurooppaan ja siihen aikaan sanottiin Hollannissa – ja Belgiassa vieläkin – *appelsien*. Ja tuo *Sien* tulee Kiinasta joka aikoinaan kirjoitettiin *Sina*, sillä kuten melkein kaikki muukin

in België nog steeds – van een appelsien. En dat Sien komt van China dat vroeger als Sina geschreven werd, want net als bijna alles komt ook de sinaasappel oorspronkelijk uit China. Maar nu houd ik er echt mee op.

* Zie de Finse vertaling.

myös appelsiinit tulivat alun perin Kiinasta. Mutta nyt lopetan pohdiskeluni todella!

De Finse herfst - Ruska

Peter
le Fèvre

Ik heb heimwee.

Naar Nederland? Nee nee, zeker niet naar dat drassige landje waar je elke tien meter struikelt over een lokale inboorling en je regelmatig in de file staat om op kosten van

je baas met tegenzin acht uur op kantoor te moeten doorbrengen. En als je eens geen verplichtingen hebt, neem je je fotocamera ter hand om uiteindelijk te moeten constateren dat jij niet de enige bent die op de Veluwe bronstige en burlende herten wil fotograferen of de bloeiende paarse heide van de Posbank wil vastleggen. Laten we zeggen: zo'n mensenmassa die je aantreft op het strand van Scheveningen bij een tropische zomerdag en je dus als fotograaf zijnde flink je best zult moeten doen om een foto te maken zonder een soortgenoot erop mee te vereeuwigen.

Nee, ik heb heimwee. Heimwee naar Finland.

Ik ben begin oktober teruggekeerd uit Finland en zit nu met weemoed achter de

38

Suomalainen syksy - Ruska

Minulla on ikävä.

Alankomaihin? Ei, ei, en ikävöi sinne märkään pieneen maahan, jossa kymmenen metrin välein kompastuu paikalliseen asukkiin, ja jossa joutuu säännöllisesti juttamaan liikenneuhkassa viettääkseen kahdeksan tuntia toimistolla pomaan palvelemissa. Ja jos kerrankin sattuu olemaan vapaalla, ja oikeissaan lähteä kamera kädessään kuvaamaan Veluwen kiimaisia ja ulisevia peuroja, tai Postipankin omistamia purppuraisia nummia, joutuukin huomaamaan, ettei todellakaan ole ainoa. Sanotaan näin: väkeä on paikalla yhtä paljon, kuin trooppisen kuumana kesäpäivänä Scheveningenissä. Valokuvaajana sitä täytyy todella tehdä töitä, voidakseen ottaa kuvan ikuistamatta samalla lajitoveriaan.

Ei, minulla on ikävä. Ikävöin Suomeen.

Lähdin lokakuussa pois Suomesta, ja nyt istun haikeana Macini takana, ja siemailen kahvia kuksastani. Takkini, joka roikkuu tuolini selkänojalla, tuoksuu vielä vahvasti monien leirinuotioiden savulta, ja tuoksuun on sekoittunut myös nuotiolla grillatun lohien ja makkaran tuoksu. Oi niitä aikoja...

Ai mitäkö tein Suomessa? Matkasimme samanmielisen valokuvaajajoukon kanssa kuvaamaan Suomen syksyä. Ihailimme metsissä ja järvien rannoilla levittäytyvää puiden väriloistoa, ruskaa. Syvät keltaiset ja kirkkaat punaiset värisävyt hallitsivat metsien ja järvien täyttämää maisemia. Yhdeksän päivää poissa kiireestä. Ajanku-

iMac en neem een slok koffie uit mijn kussa. De jas, die over de stoel hangt, ruikt nog sterk naar de rook van de vele kampvuurtjes die zijn aangelegd vermengd de geur van zalm en worst die er op werden klaargemaakt. Wat een tijd was dat...

Wat ik gedaan heb? Met een groep gelijkgestemde fotografen de Finse herfst vastgelegd. De geweldige kleuren aan de bomen in de uitgestrekte bossen en langs de vele meren van Finland mogen aanschouwen. De intens gele en knalrode kleuren in een prachtig bos- en waterrijk landschap. Negen dagen lang weg van de drukte. Geen benul meer van tijd en verplichtingen. Bewust geen internet en geen Wifi, maar 'back to the basics'. De bevolkingsdichtheid rond Hossa is heel erg laag. Het gebeurde dan ook regelmatig dat we niemand tegenkwamen en het gevoel hadden nietig en alleen te zijn in een groot land.

Ook gedurende de trektochten langs de kloof bij Julma Olkky, de heuvels bij Näränkä en de stroomversnelling bij Kiutaköngäs waren zo indrukwekkend dat tijd al gauw vergeten werd en we met enige regelmaat gesommeerd werden 'wel wat meters te maken', willen we op tijd en vooral voor het echt donker wordt bij de kampvuurplaats aankomen. We genoten op en top van de omgeving en wilden, als een serieus fotograaf betaamt, het ook vastleggen.

Het inktzwarte water in de kloof lag er bij alsof het een spiegel was. De herfstkleuren van de bomen aan de overkant van de kloof weerspiegelden amper in het nagenoeg zwarte vlak. Intens gele berkenbladeren staken er sterk tegen af. Een speedboot die voorbij kwam zorgde ervoor dat we weer op de feiten werden gewezen. Het was stil water en geen spiegel. De tocht van ruim 8 kilometer ging

langs de kloof en bij elke stap die gezet werd, nodigde het landschap weer uit om de uitpuilende fotorugzak af te doen en op te gaan in de fotografie. Uitkijkpunten, stroomversnellinkjes, flora en fauna. Alleen maar redenen om de tocht te onderbreken, te bekijken, maar vooral te beléven.

Het weer was precies zoals je het van de herfst zou mogen verwachten. Terwijl we in het begin van de reis nog vergezeld werden door de muggen, was het wolkendek overwegend '50 shades of grey'. De zon piekte af en toe wel door het wolkendek heen, wat gelijk een heel mooi licht over het landschap uitstraalde en een bijzondere sfeer gaf. Dat werd natuurlijk niet onbenut gelaten door de fotografen. Menige foto werd dan ook uitvoerig besproken tijdens de vele fotobesprekingen in ons knusse, warme blokhuut. Ons thuis haven gedurende de reis.

lulle tai velvollisuuksille ei suotu ajatustakaan. Jätimme tarkoituksella internet- ja wifi-yhteydet pois, halusimme palata perusasioihin - 'back to the basics'. Hossan ympäristön väkitiheys on hyvin alhainen. Vastaantulojoita näimme vain harvoin, ja olo tuntui mitättömältä ja yksinäiseltä suuressa maassa.

Vaellukset Julma-Ölkyn rotkolle, Närängän kukkuloille ja Kiutaköngään koskelle olivat niin vaikuttavia, että unohdimme usein ajankulun, ja meidän pitikin monta kertaa kiirehtiä ehtiäksemme leiripaikalle ajoissa, ennen pimeän laskeutumista. Nautimme ympäristöstämme täysin rinnoin ja halusimme kuvata sitä, kuten vakavasti otettavien valokuvaajien kuuluukin.

Kanjonin musteenväriäinen vesi oli kuin peili. Syyspukuiset puut kanjonin toisella puolella heijastuivat kuitenkin vain hädin

tuskin sen melkein mustalta pinnalta. Syvänkeltaiset koivunlehdet loivat vedelle vahvan kontrastin. Ohi ajanut pikavene rikkoi illuusion, ja toi meidät takaisin todellisuuteen. Alhaalla läikkyi todellakin vain tyyntä vettä, ei peili. Kahdeksan kilometrin pituinen patikkaretki kulki kanjonin ohi, ja joka askeleella maisema kutsui kaivamaan kameran esiin repusta, ja kuvaamaan näkymiä. Näköalapaikat, kosket, luonto ja eläimet. Kaikki olivat hyviä syitä pysähtyä katsomaan ja etenkin kokemaan.

Ilma oli juuri sellainen, kuin syksyllä voi odottaakin. Matkan alussa hyttyset seurasivat meitä, ja taivaan pilvipeitto oli kuin '50 shades of grey'. Aurinko pilkisteli välillä pilvipeitteen takaa, ja loi upeaa valoa maiseman ylle, tunnelma oli hyvin erikoinen. Valokuvaajat tarttuivat tietenkin heti tilaisuuteen. Monia kuvia analysoitiinkin laajasti useiden kuvakeskustelujemme ai-

Volgens de voorspellingen was er in die periode een grote kans op noorderlicht activiteit. Lady Aurora zou bijna elke dag een dansvoorstelling geven, maar deze werd qua zicht bruut verstoord door een buienfront vanuit Noorwegen. Ondanks het wolkendek werd toch met regelmaat 's avonds geprobeerd het fenomeen van kleur, licht en dans vast te leggen. Het resulteerde in foto's die je min of meer zou kunnen omschrijven als polaroids die verkeerd zijn ontwikkeld. Er zou aan het

weerbeeld voorlopig geen verandering komen. Toch weerhielden het grijze weer en de neerslag ons er niet van de geplande activiteiten uit te voeren. Het bezoek aan de stroomversnelling in Kiutaköngäs was ook weer zo'n geweldig moment. Finn (onze onvolprezen Finse Kok) was bezig pannenkoeken te maken op het door ons aangelegde kampvuur, terwijl de rest zich uitleefde in het gebied.

Onder toezicht oog van een aantal taigagaaien werden de erwtensoep en de pannenkoeken klein Jan gemaakt. Toen de vogels werden opgemerkt hebben we wat brood en pannenkoeken met ze gedeeld onder de eenzijdige belofte dat we er wel wat 'plaatjes' van mochten schieten. Want wie zwijgt...

Als we een beetje voortmaakten, zouden we de zon nog kunnen zien ondergaan. De zon zelf hebben we echter niet gezien,

maar wow... wat een kleuren! Het resulteerde in mooie, stille en serene beelden van de zonsondergang. Met argusogen werd ook nu weer naar de horizon gekeken waar wederom een front naderde... kans op noorderlicht leek ook nu weer ver weg.

In het oerbos in het gebied Näränkä tref je een verlaten Wilderness Farm aan. Deze farm is gerestaureerd en laat goed zien hoe er geleefd werd in dit gebied. Je moet wel diep respect hebben voor de wijze waarop de bewoners zichzelf moesten bedruipen. Toen ik in de keukens van de boerderij stond, voelde en proefde ik bijna de sfeer die er geheerst moet hebben.

Het gebied ligt tegen de Russische grens. Vanaf de Näränkävåara heuvel is zowel Rusland als Finland goed te zien. Motregen dwarrelde over ons heen gedurende

de middag en het begin van de avond. Het hinderde ons niet. We waren er op voorbereid en het is nu eenmaal typisch een geval van de Finse herfst.

In een van de laatste dagen van de reis maakten we een rit naar het wat zuidelijker gelegen Vartius om daar een middag en avond wild te fotograferen. Voor mij was dit niet de eerste keer en ik vond het weer geweldig hier terug te zijn. Beren en veelvraten fotograferen is nu eenmaal geweldig! Na de voorbereidingen zijn we aan de zwijgtocht naar de wildhides begonnen. In vijf uur tijd hebben we de berin en haar twee jongen vaak voorbij zien komen. Ook een mannetjesbeer en vossen lieten zich zien en fotograferen. En weet je wat nu zo mooi is? Het omgevingslicht en het weer kunnen in luttele minuten veranderen. We hebben gezien dat het gebied werd geteisterd door regen en wind. Na deze heftige bui werd het doodstil. De wind was gaan liggen en

het water van het meertje was een spiegel geworden. Tien minuten later stond de horizon in brand door de ondergaande zon. Het licht was waanzinnig! Moeder en haar jongen kwamen weer even voorbij. Wat een geweldig moment!

De zon zakte achter de horizon. Het werd kouder en de avond viel keihard in. De contouren van de beren waren nauwelijks nog te zien en de camera's hadden er steeds moeilijker mee. Uiteindelijk werden we 'bevrijd' en ving de terugtocht in het pikkedonker aan. Onderweg terug naar ons onderkomen was het wolkendek weer de spelbreker en konden we het noorderlicht niet bekijken, laat staan vastleggen.

De laatste dag stond in het teken van rust en het fotograferen bij een meer in de buurt van de blokhut. Het weer was ook nu niet geweldig, maar bood door de diverse grauwe wolken toch de nodige

44

kana mukavassa, lämpimässä mökissäme. Se oli matkan aikana kotisatamamme.

Ennusteet lupasivat matkamme aikana runsaasti revontulia. Lady Aurora olisikin suonut tanssiesityksen melkein päivittäin, mutta näkyvyyttä haittasi pahasti Norjas-

uitdagingen. In de loop van de middag klaarde het op en brak af en toe de zon door wat een mooie regenboog opleverde. Door de afwisseling van zon, regen en wolkenflarden konden veel mooie landschapsfoto's worden gemaakt.

De laatste avond stond in het teken van heerlijke rendierenstoofpot en het bekijken van ons beste werk. Tegen middernacht was de hemel aan het openbreken en de hoeveelheid sterren die we toen te zien kregen was overweldigend. De Melkweg scheen ons toe. Na al die grijze avonden had Lady Aurora uiteindelijk toch nog wat voor ons in petto en binnen tien minuten stonden we aan een meer, op de eerste rij van het openluchttheater waar de aurora borealis danste, onder toeziend oog van de Melkweg en alle sterrenbeelden tezamen. Het was een schitterend schouwspel. Uren hebben wij ons staan vergapen aan het kleurspel

ta tullut saderintama. Pilvipeitteestä huolimatta yritimme kuitenkin iltaisin saada kuvattua värin, valon ja tanssin leikkiä. Lopputuloksena saimme kuitenkin vain kuvia, joita voisi kuvailla väärin kehittyneiksi Polaroid-vedoksiksi. Säätila ei tulisi muuttumaan hetkeen.

Harmaa ilma ja sade eivät kuitenkaan pidätelleet meitä, vaan pidimme kiinni suunnitelmistamme. Esimerkiksi retki Kiu-takönkään koskelle oli hauska. Finn (loistava suomalainen kokkimme) paistoi meille lettuja rakentamallamme leirinuotiolla sillä välin, kun me muut nautimme ympäristöstä.

Kuukelit seurasivat silmä tarkkana kun ahmimme hernekeittoa ja lettuja. Huomattuamme linnut, annoimme niille hieman leipää ja lettuja, ja sovimme yksipuolisesti, että voisimme ottaa niistä vähän kuvia. Sillä vaikeneminenhan on suostumuksen merkki...

45

Jos pitäisimme kiirettä, ehtisimme vielä näkemään auringonlaskun. Aurinkoa itseään emme kuitenkaan ehtineet näkemään, mutta wow... mitkä värit! Saimme vangittua kauniita, hiljaisia ja rauhallisia kuvia auringonlaskusta. Epäluuloisin silmin päyylimme horisonttiin, josta lähestyi jälleen kerran saderintama... mahdollisuudet revontulien näkemiseen olivat jälleen kerran huonot.

Närängän alueen aarniometsässä sijaitsee vanha erämaatila. Tila on entisöity, ja siellä voi nähdä kuinka alueella ennen elettiin. Vierailijassa herää syvä kunnioitus entisiä asukkaita ja heidän elinkeinoaan kohtaan. Seistessäni tilan keittiössä, saattoin aistia siellä aikaisemmin vallinneen tunnelman.

Alue sijaitsee lähellä Venäjän rajaa. Näränkävärältä näkeekin sekä Venäjälle että

Suomeen. Tihkusade pyöri ympärillämme iltapäivällä ja alkuillasta. Se ei kuitenkaan pidätellyt meitä. Olimme varustautuneet kunnolla, ja yksioikoisesti kuuluu suomalaiseseen syksyyn.

Yhtenä matkan viimeisistä päivistä matkustimme vähän etelämpänä sijaitsevaan Vartiukseen, ottaaksemme siellä iltapäivällä ja illalla kuvia luonnonvaraisista eläimistä. Minulle tämä ei ollut ensimmäinen kerta, ja minusta oli mahtavaa päästä sinne taas. Karhujen ja ahmojen valokuvaaminen on nyt vain mahtava! Esivalmisteluiden jälkeen lähdimme hiljaiselle vaellukselle. Viiden tunnin aikana karhuemo poikineen tuli vastaamme useasti. Saimme ikuistettua myös uroskarhun, ja kettuja. Tiedättekö mikä on hienoa? Ympäristön sää ja valo voivat muuttua minuuteissa. Näimme, kuinka sade ja tuuli vihmoivat aluetta. Myrskyn jälkeen las-

keutui hiljaisuus. Tuuli laantui, ja lammen vesi muuttui peilityyneksi. Kymmenen minuuttia myöhemmin auringon laskies- sa horisontti näytti olevan ilmiliekeissä. Se oli järjettömän hienoa! Karhuemo kulki taas ohi jälkeläisineen. Upea hetki!

Aurinko laskee horisontin taa. Ilma viileni, ja ilta laskeutui välittömästi. Karhujen ääriiivat näkyivät enää heikosti, ja kameroilla oli tarkennusvaikeuksia. Lopulta 'vapaudimme', ja lähdimme tarpomaan takaisin pilkkopimeässä.

Matkalla takaisin majapaikkaamme pilvet ryhtyivät taas ilonpilaajiksi, emmekä taaskaan päässet näkemään revontulia, niiden kuvaamisesta puhumattakaan.

Viimeinen päivä sujui rauhallisissa merkeissä; kävimme kuvaamassa mökin lähellä sijaitsevan järven rannalla. Sää ei taaskaan ollut mahtava, mutta tarjosi kuitenkin tarvittavia kuvaushaasteita pilvipeitteen vuoksi. Iltapäivän aikana ilma

kirkastui, ja aurinko paistoi pilvipeitteen läpi, luoden yllemme kauniin sateenkaaren. Auringonpaisteen, sateen, ja pilvien vaihtelu mahdollisti kauniiden maisemakuvien otton.

Viimeisenä iltana nautimme herkullista poropataa, ja katselimme parhaita otoksiamme. Keskiyöhön mennessä taivas oli kirkastunut, ja tähtien määrä oli vaikuttava. Linnunrata levittäytyi eteemme. Kaikkien harmaiden iltojen jälkeen Lady Auroralla oli sittenkin tarjota meille jotakin. Kymmenen minuutin päästä seisomme järven rannalla, nauttimassa ulkoilma-atterin eturivillä aurora borealisiin tanssiesityksestä, Linnunradan ja kaikkien tähtimerkkien valvovien silmien alla. Se oli loistava show. Seisomme tuntien ajan ihmettelemässä värileikkiä ja purkauksia, joita olimme koko matkan ajan toivoneetkin näkevämmek.

en uitbarstingen waar we al de hele reis op gehoopt hadden.

Na deze laatste uren en beelden van Finland hebben we nog even een paar uur slaap kunnen pakken. Op het vliegveld van Oulu hebben we afscheid genomen van elkaar. In het vliegtuig keek ik neer op het door mij zo geliefde land. Hoelang zou het duren voordat ik hier weer een voet aan de grond zal zetten? Deze reis was een ervaring waarvan ik met recht kan zeggen dat ze me die niet meer af kunnen pakken en waar ik erg dankbaar voor ben.

De foto's op mijn computer flitsen voorbij. Als een film. Ik pak de kuksa en neem nog een slok. Met een melancholische zucht en nog 2200 foto's te gaan laat ik de gedachten aan Finland weer los en ga door met de orde van de dag.

Peter le Fèvre

Viimeisten tuntien ja kuvien jälkeen saimme nukkua vielä pari tuntia. Oulun lentokentällä hyvästelimme toisemme. Lentokoneesta käsin katselin rakastamaani maata. Milloin saisin seuraavan kerran astua sen kamaralle? Tämä matka oli kokemus, jota ei voi koskaan ottaa minulta pois, ja olen siitä todella kiitollinen.

Tietokoneeni näytöllä vilahtelee kuvia. Aivan kuin filmi. Nappaan kuksan käteeni, ja otan kulauksen. Huokaan melankolisesti, jäljellä on vielä 2200 kuvaa. Päästän ajatukseni Suomesta taas valloilleen, ja palaan päivän töihin.

Peter le Fèvre

Käännös: Sanna-Mari Kuisma

Over mij...

Mijn naam is Peter le Fèvre. Naast ICT-er ben ik fotograaf en natuurliefhebber. Bovenstaand verhaal is een verslag van de reis die ik gemaakt heb onder begeleiding van de gepassioneerde en fulltime natuurfotograaf Johan van der Wielen en zijn Finse 'partner in crime' Finn Snaterse. Samen met tien andere deelnemers hebben we een geweldige tijd beleefd.

De rust en ervaringen die ik in Finland heb opgedaan op gebied van fotografie, maar vooral de beleving van de reis op zich heeft diepe indruk op mij gemaakt. Ik heb daarom ook de innige hoop dat het niet blijft bij deze twee Finlandreizen.

Veel foto's van de reis zijn terug te vinden op mijn website: www.peterlefevre.nl

Tietoa minusta...

Nimeni on Peter le Fèvre. Olen tietotekniikka-ammattilainen, valokuvaaja, ja luonnonrakastaja. Ylläoleva matkaker- tomus kuvaa matkaa, jonka tein intohimoisen ja täyspäiväisen luontokuvaaja Johan van der Wielenin, sekä hänen suomalaisen 'rikoskumppaninsa' Finn Snaterseen johdolla. Yhdessä kymmenen muun osallistujan kanssa koimme mahtavia elämyksiä.

Suomessa kokemani rauha, valokuva-ukseen liittyvät elämykset, ja etenkin itse matka ja siihen liittyvät kokemukset tekivät minuun lähtemättömän vaikutuksen. Siksi toivonkin hartaasti, että nämä kaksi matkaa Suomeen eivät jäisi viimeisiksi.

Nettisivuiltani näet paljon matkallani ottamia kuvia: www.peterlefevre.nl

Een negentiende-eeuws Fins-Nederlands huwelijk en hoe dit een verband heeft met een grote scheepsramp bij het eiland Reposaari

Arnold
Pieterse

In Aviisi 2014-3 heb ik geschreven over het Fins-Nederlandse huwelijk van Ferdinand Taco Mesdag en Magda Ethelka Baeckman in 1913. Dit leek het oudst bekende Fins-Nederlandse huwelijk te zijn, wanneer we drie huwelijken heel ver terug, in de zestiende en de achttiende eeuw, niet meerekenen.

Daarom was het een grote verrassing voor mij om te horen dat op 23 februari 1881 de Finse zeeman Joel Konrad Söderholm, geboren op 23 april 1852 in Parainen (Pargas), in Rotterdam is getrouwd met de Nederlandse Maartje van Dijk (geboren op 3 augustus 1856 in Rotterdam).

Ik kwam dit te weten doordat een achterkleindochter van het echtpaar Söderholm-van Dijk, Ineke van den Heuvel, vorig jaar mei een e-mail had gestuurd naar het secretariaat van de Nederlandse Vereniging in Finland. Zij vertelde daarin van plan te zijn om in Finland te proberen meer te weten te komen over de achtergrond van haar voorouder en informeerde of iemand haar daarbij kon helpen. Verder vroeg zij zich af of een krant of tijdschrift belangstelling zou hebben om iets over haar overgrootouders te schrijven. Via werd deze mail naar mij doorgestuurd. Sindsdien heb ik e-mail contact met Ineke

Maartje van Dijk (1856-1934).

Joel Konrad Söderholm (1852-1924).

48

Suomalais-hollantilainen avioliitto 1800-luvulla ja miten se liittyy suureen laivaonnettomuuteen Reposaaren edustalla

Aviisin numerossa 2014-3 kirjoitin Ferdinand Taco Mesdagin ja Magda Ethelka Baeckmanin vuonna 1913 solmimasta avioliitosta. Se näytti olevan vanhin tiedossamme oleva suomalais-hollantilainen avioliitto, jos kolmea kaukaista 1500- ja 1700-luvun naimakauppaa ei lasketa mukaan.

Siksi yllätyinkin melkoisesti kuullessani, että 23. helmikuuta 1881 suomalainen merimies Joel Konrad Söderholm (syntynyt 23. huhtikuuta 1852 Paraisilla) oli vihitty Rotterdamissa hollantilaisen Maartje van Dijkin kanssa (syntynyt 3. elokuuta 1856 Rotterdamissa).

Sain tietää tästä, koska tämän avioparin lapsenlapsenlapsi Ineke van den Heuvel lähetti viime vuoden toukokuussa sähköpostia Nederlandse Vereniging in Finlandin sihteerille. Ineke kertoi aikovansa selvittää esi-isänsä taustaa ja kysyi, voisiko joku auttaa häntä tässä työssä. Lisäksi hän mietti, mahtaisiko jokin lehti olla kiinnostunut kirjoittamaan hänen isovanhempiansa vanhemmista. Ineken viesti päättyi välikäsien kautta minulle. Olemme siitä lähtien pitäneet yhteyttä sähköpostitse ja viime syyskuussa tapa-sinkin hänet.

49

Joel Konrad Söderholmin ja Maartje van Dijkin runsaslukuiset jälkeläiset ovat olleet tietoisia suomalaisesta juuristaan mutta alkaneet syventyä niihin vasta äskettäin. Kymmenisen vuotta sitten Ineke van Heuvelin veli Joël (Joop) Malipaard ryhtyi tosissaan etsimään tietoja suomalaisesta isoisoisästään. Olisikohan tähän vaikuttanut sekin, että Joël on nimetty esi-isänsä mukaan?

Joop Malipaardin tutkimuksissa selvisi yhtä ja toista, ja erikoisin yksityiskohta oli se, että Joel Konrad Söderholm oli vuonna 1874 ollut mukana suuressa laivaonnettomuudessa, jonka hän oli jopa itse aiheuttanutkin.

Kerron tässä artikkelissa, mitä tiedämme nyt van Dijk-Söderholmin pariskunnasta. Lisäksi esitän taulukossa nykyisin tiedossa olevat suomalais-alankomaalaiset avioliitot vuoteen 1950 asti.

Österbottenin onnettomuus

Siipiratahöyrylaiva Österbotten oli lähtenyt torstai-iltapäivänä 20. elokuuta 1874 kello kahdelta Porin satamasta Reposaaresta Kokemäenjoen suulta. Reposaari, josta nykyään on siltayhteys mantereelle, on edelleenkin tärkeä osa Porin satamaa. Kaupunki itse on noin kolmenkymmenen kilometrin päässä sisämaassa Kokemäenjoen rannalla. Laivassa, joka oli vuodesta 1857 lähtien liikennöinyt Pietarin ja Tornion välillä, oli kapteenina Karl Liljeqvist. Mukana oli 36 matkustajaa, joista yksi oli päähenkilöme, suomenruotsalainen merimies Joel Konrad Söderholm. Hän ei kuitenkaan kuulunut miehistöön, eikä tiedossa ei ole, miksi hän oli lähtenyt matkaan.

Pian lähdön jälkeen Joel Konrad syytti savukkeen ja heitti vielä palavan tulitikun huolettomasti pois. Tikku päättyi etukannen

en heb ik haar afgelopen september ook een keer ontmoet.

De vele nakomelingen van Joel Konrad Söderholm en Maartje van Dijk hebben van hun Finse afkomst geweten, maar zich er tot kort geleden niet verder in verdiept. Pas na 2004 is achterkleinzoon Joël (Joop) Malipaard, een broer van Ineke van den Heuvel, met een serieus onderzoek begonnen om meer te weten te komen over de Finse overgrootvader. Zou daarbij meegespeeld hebben dat hij naar hem is vernoemd?

Het onderzoek van Joop Malipaard heeft meer duidelijkheid gegeven en het meest bijzondere hierbij was, dat Joel Konrad Söderholm in 1874 betrokken is geweest bij een grote scheepsramp, die ook nog eens door hem zelf is veroorzaakt.

In dit artikel geef ik een overzicht van wat we over het echtpaar Söderholm-van Dijk te weten zijn gekomen. Bovendien presenteer ik in Tabel 1 de Fins-Nederlandse huwelijken tot 1950, voor zover bekend.

Het raderstoomschip Österbotten. | Siipiratashöyrylaiva Österbotten.

lastin sekaan. Kohtalon oikusta tämä lasti, jossa oli tulitikkuja ja tappurapaaleja, oli erityisen tulenarkaa. Hetkessä suuri osa kansilastista oli ilmiliekeissä, ja voimakas länsituuli vielä voimisti paloa. Kapteeni teki sitten virheen ja yritti ohjata laivan vastatuulesa lähisaarelle, mikä pahensi paloa entisestään. Liekit löivät nyt takakannellekin.

Yksi pelastusveneistä kaatui, koska siinä oli liikaa ihmisiä, yksi heistä kapteeni. Toisesta pelastusveneestä repesi veteen

De ramp met de Österbotten

Op donderdag 20 augustus 1874, 's middags om twee uur, was de raderstoomboot Österbotten vertrokken uit de haven van Pori op het eiland Reposaaari, in de monding van de Kokemäki rivier. Het eiland, dat tegenwoordig via bruggen met het vasteland is verbonden, is nog steeds het belangrijkste onderdeel van de haven van Pori. De stad zelf ligt zo een dertig kilometer verder landinwaarts aan de Kokemäki rivier. Het schip, dat al sinds 1857 pendelde tussen Sint Petersburg en Tornio, aan de noordkant van de Botnische Golf, stond onder commando van kapitein Karl Liljeqvist. Er waren 36 passagiers aan boord, waaronder onze hoofdpersoon, de zee-man Joel Konrad Söderholm, een Zweeds-sprekende Fin. Hij maakte geen deel uit van de bemanning en de reden waarom hij meevoer op dit schip is onbekend.

Kort na het vertrek stak Joel Konrad een sigaret op en gooide nonchalant

laskettaessa pohja, joka oli ilmeisesti lahonnut. Apuun kiirehti kaksi lähistöllä ollutta alusta, hinaaja Salama ja pieni höyrylaiva Azalea, jolla oli norjalainen alus hinauksessa. Norjalaisen aluksen pelastusveneellä onnistuttiin pelastamaan joitakin veden varaan joutuneita. Sen jälkeen laivojen miehistöt saivat palon sammumaan palon ja pahoin palanut alus hinattiin takaisin Reposaaaren. Onnettomuudessa menehtyi tulipalon tai hukkumisen seurauksena yhteensä 17 henkilöä, muun muassa laivan omistajan laivanvarustaja Otto Malmin Maria-vaimo. Hän oli vasta 25-vuotias ja odotti ensimmäistä lastaan. Otto Malm, joka oli tuolloin Suomen rikkaimpia asukkaita, ei koskaan mennyt uusiin naimisiin.

Aluksella matkusti myös seitsemän italialaista posetiivaria apinoineen. Posetiivarit ja apinat pelastuivat, mutta musiikki-instrumentit menetti.

Datum/plaats van huwelijk	Naam en nationaliteit man	Geboortedatum en -plaats van man	Naam en nationaliteit vrouw	Geboortedatum en -plaats van vrouw
Vihkimisaika ja -paikka	Aviomiehen kansallisuus	Aviomiehen syntymäaika ja -paikka	Vaimon kansallisuus	Vaimon syntymäaika ja -paikka
± 1555 Helsinki	Hans van Sanden (NL)		Anna Hendriksdotter Jägershorn (FI)	
± 1734 Hamina	Thomas Mathijssen (NL)		Elisabeth Willand (FI)	
3-1-1789 Jelgava	Yrjö Maunu Sprengtpor-ten (FI)	16-12-1740 Porvoo	Anne Charlotte d'Aumale (NL)	22-6-1763 Utrecht
23-2-1881 Rotterdam	Joël Konrad Söderholm (FI)	23-4-1852 Parainen	Maartje van Dijk (NL)	3-8-1856 Rotterdam
14-3-1913 Helsinki	Ferdinand Taco Mesdag (NL)	12-10-1886 Zwolle	Magda Ethelka Baeckman (FI)	17-10-1885 Viipuri
17-7-1913 Kopenhagen	Godefridus Johannes Hoogewerff (NL)	20-6-1884 Amersfoort	Hilma Maija Tamminen (FI)	
29-12-1915 Epe	Jan Willem van der Vlugt (NL)	25-1-1890 Leiden	Majlis Julia Sofia Idman (FI)	3-5-1889 Tampere
14-8-1917 Den Haag	Gunnar Nordström (FI)	12-3-1881 Helsinki	Cornelia van Leeuwen (NL)	24-1-1889 Den Haag
aug.1919 Lohja	Nikolai van Gilse van der Pals (NL)	20-5-1891 St. Petersburg	Saga Wilhelms (FI)	28-11-1899 St. Petersburg
5-11-1922 Londen	Theodorus Ruys (NL)	18-7-1869 Avereest	Signe Natalia Roslin (FI)	2-5-1896 Tenhola
11-4-1929 Helsinki	Charles B. Timmer (NL)	17-2-1907 Amsterdam	Ingrid Aleksandra Ahola (FI)	17-8-1901
11-2-1939 Vaasa	Hendrik Schellaars (NL)	5-8-1905 Rotterdam	Gerd Hanna Margareta Dahl (FI)	18-6-1910 Vaasa
26-2-1939 Vihti	Hendrik M. van Niftrik (NL)	19-2-1902 St. Petersburg	Hildur Olga Ingeborg Packalén (FI)	3-10-1896 Lohja
6-7-1939 Enschede	Lars Albin Oranen (FI)	17-9-1911 Helsinki	Mies Jansen (NL)	
september 1939	Jacobus Meijer (NL)	16-1-1898 Den Haag	Elisabet Karjalainen (FI)	5-1-1907 Vihti
april 1940	Willem Bakker (NL)		Eila-Liisa Hallberg (FI)	2-10-1918 Salmi
11-6-1940 Helsinki	Jan Arnold Cornelis Schepel (NL)	29-10-1904	Rauha Elisabeth Salonen (FI)	1913 Iida (Japan)
april 1941 Helsinki	Aat de Ruyter (NL)	31-7-1911	Inga Jakobsson (FI)	
9-11-1941 Turku	Mikko J. Maljanen (FI)	30-4-1919 Kotka	Nora Hendrika van Niftrik (NL)	19-2-1918 St. Petersburg
1942 Helsinki	Sjoerd Broersma (NL)	10-3-1908 Tjandi (Ned. Indië)	Rauni Kaarina Luomajoki (FI)	20-5-1911
17-1-1942 Hamburg	Jan Bertus Sybrandt Lankamp (NL)	18-11-1913 Ned. Indië	Ebba Charlotta Storm (FI)	4-2-1920 Mustasaari

Tabel: Fins-Nederlandse huwelijken in de periode tot 1950, tot zover bekend. | Taulukko: Tiedossa olevat suomalais-alankomaalaiset avioliitot ennen vuotta 1950. Taulukossa vihkimisaika ja -paikka sekä miehen ja vaimon nimet, syntymäajat ja syntymäpaikat.

daarbij een nog brandende lucifer weg, die tussen de lading op het voordek terecht kwam. Ongelukkigerwijs was deze lading, die bestond uit pakken lucifers en balen opvulmateriaal, bijzonder brandbaar. Binnen een mum van tijd stond een groot deel van de deklading in lichte laaie, wat ook nog eens aangewakkerd werd door een sterke westenwind. De kapitein maakte vervolgens de fout om te proberen tegen de wind in naar een naburig eiland te varen, waardoor de lading nog harder ging branden en de vlammen oversloegen naar het achterdek.

Een van de reddingsboten is gekapseisd omdat er te veel mensen in zaten, waaronder ook de kapitein. Van een andere reddingsboot is bij het te water laten de bodem opengescheurd, vermoedelijk omdat deze vermolmd was. Twee schepen die in de buurt waren, zijn snel te hulp gekomen. Dit waren de sleepboot Salama en een klein stoomschip, de Azalea, dat een Noors

Maria Malm (1849-1874), de vrouw van de reder Otto Malm die bij de scheepsramp met de Österbotten is omgekomen. | Laivanvarustaja Otto Malmin vaimo Maria Malm (1849-1874), joka sai surmansa Österbottenin onnettomuudessa.

Kapiteeni Liljeqvist katsottiin pääsyylliseksi onnettomuuteen, koska hän ei ollut huolehtinut kansilastin asianmukaisesta peittämisestä. Hän sai 500 markan sakot. Joel Konrad Söderholm tuomittiin ensin 150 markan sakkoihin, mutta lopulta hän selvisi 9 markan 6 pennin sakoilla. Hän oli auttanut pelastamaan veden vaaraan joutuneita, ja ehkä se katsottiin lieventäväksi seikaksi.

Suomalaiset sanomalehdet olivat tuohon aikaan täynnä uutisia laivaonnetto-

schip op sleeptouw had. Met een reddingsboot van dit Noorse schip konden een aantal drenkelingen uit het water worden gehaald. Hierna hebben de bemanningen van deze schepen het vuur kunnen blussen en is het uitgebrande wrak teruggesleept naar Reposaari. Uiteindelijk zijn er 17 personen bij deze ramp door verbranding of verdrinking om het leven gekomen, waaronder Maria Malm, de vrouw van reder Otto Malm, die de eigenaar van het schip was. Zij was nog maar 25 jaar oud en in verwachting van haar eerste kind. Otto Malm, toentertijd een van de rijkste inwoners van Finland, is nooit meer hertrouwd.

Er waren ook zeven Italiaanse muzikanten aan boord geweest die optraden met een aapje op hun schouder en een draagbaar draaiorgel. Zij konden samen met hun aapjes worden gered, maar zij verloren wel hun muziekinstrumenten.

Kapitein Liljeqvist werd aangewezen als de hoofdschuldige van de ramp omdat

Otto Malm (1838-1898), de reder die eigenaar was van het raderstoomschip Österbotten. | Laivanvarustaja Otto Malm (1838-1898), siipirataslaiva Österbottenin omistaja.

muudesta, ja sata vuotta myöhemminkin, 20. elokuuta 1974, paikallinen lehti omisti sille artikkelin.

Hylky huutokaupattiin pari kuukautta myöhemmin, ja ostaja kunnosti sen taas merikelpoiseksi. Laiva sai uudeksi nimeksen Kumo. Sen jälkeen alus vaihtoi useaan otteeseen omistajaa ja päätyi lopulta armenialaiselle liikemiehelle, joka käytti sitä Kaspianmeren liikenteessä. Vuonna 1884 laiva ajoi Derbentin kaupungin lähellä karille ja upposi.

hij er niet voor had gezorgd dat de lading op het dek was afgedekt met brandwerend materiaal. Hij kreeg een boete van 500 mark. Joel Konrad Söderholm werd in eerste instantie veroordeeld tot een boete van 150 mark, maar kwam er uiteindelijk van af met een boete van 9 mark en 6 penni. Hij zou meegeholpen hebben om drenkelingen uit het water te halen en misschien is dat een verzachtende omstandigheid geweest.

De Finse kranten hebben indertijd vol gestaan met nieuws over de scheepsramp en zelfs honderd jaar later, op 20 augustus 1974, is er een artikel aan gewijd in een plaatselijke krant.

Het scheepswrak is een paar maanden later geveild en opgekocht door een firma die het weer heeft opgekalefaterd. De naam werd veranderd in 'Kumo'. Daarna is het schip een aantal malen van eigenaar gewisseld en uiteindelijk is het in handen gekomen van een Armeense zakenman,

Häät Hollannissa ja mitä sitten tapahtui

Joitakin vuosia onnettomuuden jälkeen Joel Konrad oli kohonnut jo perämieheksi. Oletettavasti hän sitten jollakin merimatkallaan kävi Rotterdamissa ja tutustui siellä Maartje van Dijk. Maartje oli puusepän tytär ja töissä palvelijattarena. Luultavasti hän puhui vain hollantia, mikä aluksi oli varmaan ongelma keskusteluisa ruotsia puhuvan suomalaisen kanssa. Ehkä Joel Konrad oli kuitenkin merimiesuransa aikana oppinut jonkin sanan hollantia, mene ja tiedä.

Joel Konrad Söderholm kirjautui 11. helmikuuta 1881 Rotterdamin väestörekisteriin. Asuinsoitteen hän ilmoitti Rechter Rottekade 77-2:n, missä Maartje van Dijk asui leskeksi jääneen isänsä, nuoremman sisarensa ja isoäitinsä kanssa. Pian sen jälkeen, 23. helmikuuta 1881, nuoripari vihittiin Rotterdamissa.

die het heeft gebruikt voor vervoer op de Kaspische Zee. In 1884 is het daar in de buurt van de stad Derbent tegen een rots aangevaren en gezonken.

Huwelijk in Nederland en wat daarna is gebeurd

Een aantal jaren na de scheepsbrand is Joel Konrad opgeklommen tot stuurman. Vervolgens kunnen we aannemen dat hij op een van zijn zeereizen in Rotterdam is geweest en daar Maartje van Dijk heeft ontmoet. Zij was een dochter van een timmerman en werkte als dienstbode. Vermoedelijk sprak zij alleen maar Nederlands, wat in het begin een probleem kan zijn geweest om te communiceren met een Zweedssprekende Fin. Maar misschien had Joel Konrad tijdens zijn zee-mansloopbaan al wat Nederlandse woorden opgepikt, wie weet.

Op 11 februari 1881 is Joel Konrad Söderholm ingeschreven in het bevol-

Het wrak van de Österbotten na de brand. | Österbottenin hylky tulipalon jälkeen.

Joel Konrad oli tällöin ilmoittanut olevansa alkujaan löytölapsi. Todennäköisesti hän väitti näin, jottei hänen tarvitsisi hankkia kaikenlaisia papereita Suomesta. Avioiduttuaan Joel Konrad jatkoi merimiehen uraansa. Pari kuukautta myöhemmin nuoripari muutti Rotterdamissa omaan asuntoon.

Vuosisadan vaihteessa Joel Konrad oli siirtynyt turkulaisen laivanveistäjän Crichtonin palveluksessa töihin Siperiaan. Tämä viittaa siihen, että hänen siteensä Suomeen olivat säilyneet vahvoina. Sipe-

kingsregister van Rotterdam. Als woonadres gaf hij op Rechter Rottekade 77-2, waar Maartje van Dijk woonde met haar vader, die weduwnaar was, een jongere zuster en een grootmoeder. Kort daarna, op 23 februari 1881, is het jonge paar in Rotterdam getrouwd, waarbij Joel Konrad heeft verklaard dat hij een vondeling was. Waarschijnlijk heeft hij dit gezegd om te voorkomen dat hij allerlei papieren moest gaan opvragen in Finland over zijn afkomst. Na zijn huwelijk is Joel Konrad zijn zeemansberoep blijven uitoefenen. Een paar maanden later is het echtpaar naar een eigen woning verhuisd in Rotterdam.

Omstreeks 1900 of misschien al een paar jaar eerder, is Joel Konrad voor de Finse scheepvaartmaatschappij Crichton uit Turku gaan werken in Siberië. Dit wijst er op dat hij nog nauwe banden had met Finland. Hij werd in Siberië gezagvoerder op een baggermolen op de Amur rivier, dicht bij de Chinese grens. Er waren on-

dertussen zeven kinderen geboren (waarvan een kind heel jong is overleden) en het gezin is ook nog eens drie keer in Rotterdam verhuisd.

Hoe vaak hij zijn familie in Nederland vanuit deze verre landstreek heeft kunnen bezoeken, is onbekend, maar in 1901 kon hij zijn vrouw en kinderen over laten komen naar Siberië. Ze woonden daar in de plaats Blagoveschensk. In 1905 woonde Maartje Söderholm-van Dijk weer in Rotterdam, met twee dochters en een zoon, terwijl de overige kinderen bij hun vader waren gebleven in Siberië. Omstreeks 1907 is er een einde gekomen aan de werkzaamheden in Siberië en woonden alle familieleden weer in Nederland, met uitzondering van de oudste dochter, Johanna Constance Ulrica, de grootmoeder van Ineke van den Heuvel. Zij bleef tot 1908 in Siberië, waar zij drie dochters heeft gekregen van een Russische man. In Nederland kreeg zij nog eens drie kinde-

perillinen, joka on astunut jalallaan Suomen kamaralle, ja ensimmäinen, joka on todella perehtynyt siellä suvun historiaan. Hänen pikkuserkkunsa oli vuoden 1980 tienoilla läpikulkumatkalla Turussa vain katsonut puhelinluettelosta, olisiko siellä Söderholm-nimisiä henkilöitä. Niitähän oli ollut peräti 95 kappaletta! Hän jätti tarkemman etsimisen sikseen. Nämä Söderholmit eivät muutenkaan voineet olla hänen sukulaisiaan, sillä Joel Konrad oli ottanut Söderholm-nimen vuoden 1870 vaiheilla eikä hänellä ollut jälkeläisiä Suomessa. Siihen asti hänen suvussaan oli käytetty vain isännimiä, mikä oli 1800-luvun puoliväliin asti Länsi-Suomessa aivan tavallista.

Tällä välin oli selvinnyt, että Joel Konrad oli talonpojan poika ja että hän oli asunut Paraisilla Vidkullan kylässä Norrgårdin tiluksilla talossa, jonka nimi oli Nedergård. Hänen isänsä oli Carl Henric Henricsson ja äitinsä Ulrica Carlsdotter. Noin vuonna

ruut uit een huwelijk met een Nederlandse man, waaronder de moeder van Ineke.

In 1910 is Joel Konrad ook nog eens baas op een baggermolen geweest in Brazilië.

Alles wijst erop dat het Fins-Nederlandse echtpaar Söderholm-van Dijk geen gemakkelijk leven heeft gehad. Zes kinderen opvoeden, waarbij de vader vaak langdurig ver van huis was, en het jaren lang wonen in Siberië, zal geen sinecure zijn geweest.

Joel Konrad Söderholm is, zover bekend, na zijn huwelijk nog een keer in Finland geweest, in 1907, en heeft daar toen een paspoort aangevraagd. Hij was dus blijkbaar niet genaturaliseerd tot Nederlander.

Joel Konrad Söderholm is overleden op 15 december 1934, 82 jaar oud, en Maartje van Dijk op 10 augustus 1924, 68 jaar oud.

riassa hänestä tuli ruoppaajan päällikkö Amurille, lähelle Kiinan rajaa. Pariskunnalle oli sillä välin syntynyt seitsemän lasta (joista yksi kuoli aivan pienenä) ja perhe oli Rotterdamissakin ehtinyt muuttaa jo kolme kertaa.

Emme tiedä, miten usein Joel Konrad pääsi Hollantiin tapaamaan perhettään, mutta vuonna 1901 hänen vaimonsa ja lapsensa muuttivat Siperiaan. Perhe asui Blagoveštšenskin kaupungissa. Vuonna 1905 Maartje Söderholm-van Dijk asui taas Rotterdamissa poikansa ja kahden tyttärensä kanssa. Muut lapset olivat jääneet isän luo Siperiaan. Työt Siperiassa loppuivat vuoden 1907 vaiheilla, ja sen jälkeen koko perhe asui taas Hollannissa vanhinta tyttärtä Johanna Constance Ulricaa lukuun ottamatta. Hänestä tuli Ineke van den Heuvelin isoäiti. Hän jäi vuoteen 1908 asti Siperiaan, missä hän sai venäläisen miehen kanssa kolme tyttärtä. Hol-

In de voetsporen van Joel Konrad Söderholm in Finland in 2016

De achterkleindochter van Joel Konrad Söderholm, Ineke van den Heuvel, is waarschijnlijk de tweede van zijn nakomelingen geweest die, na lange tijd, voet aan wal heeft gezet in Finland en de eerste die zich daar daadwerkelijk in het familieverleden heeft verdiept. Een achternicht, die haar omstreeks 1980 was voorgegaan, heeft op doorreis in Turku alleen in de telefoongids gekeken of de naam Söderholm daarin voorkwam. Dat was wel het geval, het waren er liefst 95! Ze heeft verder zoeken toen maar opgegeven. Nu waren deze Söderholms sowieso geen familieleden geweest omdat Joel Konrad de naam Söderholm omstreeks 1870 heeft aangenomen en hij geen nakomelingen in Finland heeft. Vòòr die tijd werden in zijn familie alleen patronymen gebruikt, wat heel algemeen was in West-

Joel Konrad Söderholm (tweede van links achterste rij) met collega's in Blagoveschensk in Siberië in 1901. Joel Konrad Söderholm (takarivissä toisena vasemmalta) työtovereineen Blagove t enskissä Siperiassa vuonna 1901.

lannissa hänelle syntyi avioliitosta hollantilaisen miehen kanssa vielä kolme lasta, joista yksi oli Ineken äiti.

Ineke van den Heuvel steekt een kaarsje op voor haar Finse overgrootvader in de domkerk in Turku, waar hij op 6 november 1877 was aangenomen als belijdend lid. | Ineke van den Heuvel sytyttää kynttilän suomalaiselle isoisoisälleen Turun tuomiokirkossa, jonka kirjoihin tämä merkittiin 6. marraskuuta 1877.

Finland tot in het midden van de negentiende eeuw.

Het was ondertussen wel bekend dat Joel Konrad de zoon was van een boer en

56

De plek in Parainen in het gehucht Vidkulla, waar het huis Nedergård heeft gestaan van de ouders van Joel Konrad Söderholm (er staan nu nieuwe huizen). | Paraisten Vidkullan kylä, jossa Joel Konrad Söderholmin vanhempien talo Nedergård sijaitti (paikalla on nyt uusia taloja).

1865 hän muutti isoveljensä kanssa kasvatustalokasvanhempien hoviin Turun keskustaan. Kasvatustalokasvanhemmat olivat kauppalain kapteeni Erik Johan Bergström ja Eva Karlsdotter. Luultavasti he olivat tuttavita tai kaukaisia sukulaisia, sillä Eva Karlsdot-

ter had gewoond in het gehucht Vidkulla Norrgård in Parainen, in een huis dat Nedergård heette. Zijn vader heette Carl Henric Henricsson en zijn moeder Ulrica Karlsdotter. Samen met een oudere broer is hij omstreeks 1865 bij pleegouders gaan wonen in het centrum van Turku. Dit waren de koopvaardij kapitein Erik Johan Bergström en Eva Karlsdotter. Waarschijnlijk waren het kennissen of verre familieleden, omdat de pleegmoeder, Eva Karlsdotter, in Parainen is geboren. De reden waarom Joel Konrad en zijn broer bij het echtpaar Bergström zijn ondergebracht, heeft er mogelijk mee te maken gehad dat ze in Turku een opleiding hebben gevolgd op de zeevaartschool. Vanaf Parainen, zo een 40 km van Turku, konden ze niet dagelijks heen en weer reizen.

Ineke en haar man Jaco hebben in Finland een auto gehuurd en, nadat ze eerst een paar dagen in Helsinki hebben rondgekeken, hebben ze het streekarchief in

ter oli syntyjään paraislaisia. Joel Konradin ja hänen veljensä muutto Bergströmeille selittyy ehkä sillä, että he kävivät Turussa merenkulkukoulua. Paraisilta, noin 40 kilometrin päästä, ei olisi päässyt käymään päivittäin koulussa.

Ineke ja hänen miehensä Jaco vuokrasivat Suomessa auton, ja vietettyään ensin pari päivää Helsingissä he lähtivät tutustumaan Turun maakunta-arkistoon ja Paraisten kirkonkirjoihin. Heille selvisi muun muassa, että sekä Bergströmin perheen alkuperäinen talo Turussa että Nedergårdin talo Vidkullassa on purettu. He ottivat molemmista paikoista valokuvia. Paraisilla he tapasivat myös kaukaisen sukulaisen, joka oli ollut paikallisen kotituseutuyhdistyksen puheenjohtaja. Hän sai myöhemmin selville, että hänellä ja Inekellä oli kolme yhteistä esivanhempaa, mutta he olivat eläneet kahdeksan sukupolven sitten 1700-luvun alkupuolella.

Turku bezocht en het kerkarchief in Parainen. Zij kwamen onder andere te weten dat zowel het oorspronkelijke huis van de familie Bergström in Turku als het huis Nedergård in Vidkulla, niet meer bestaan. Beide plekken hebben ze wel gefotografeerd. Ook hebben ze in Parainen een ver familielid ontmoet die voorzitter was geweest van de plaatselijke historische vereniging. Hij heeft later in de archieven gevonden dat hij drie gemeenschappelijke voorouders heeft met Ineke, maar dat was wel zo een acht generaties terug, en dan kom je ergens in het begin van de achttiende eeuw terecht.

Nawoord

De brand op de Österbotten in 1874 is een van de grootste scheepsrampen in Finland geweest uit de geschiedenis. Nog niet zo lang geleden, op een congres in 2014 in Philadelphia, heeft een medewerker van de Universiteit van Helsinki,

Jälkisanat

Österbottenin tulipalo vuonna 1874 on Suomen kaikkien aikojen pahimpia merionnettomuuksia. Vielä äskettäin, vuonna 2014, Helsingin yliopiston tutkija J. Mikael Salojärvi piti kongressissa Philadephiassa esitelmän 1800-luvun höyrylaivaonnettomuuksista, missä yhteydessä hän kertoi myös Österbottenista. Esitelmän (englanninkielinen) teksti löytyy internetissä otsikolla "Steamboat accidents and the rules of the seas in 19th century Finland".

Vaikka Joel Konrad Söderholm tuli aiheuttaneeksi Österbottenin onnettomuuden, sillä ei näytä olleen haitallisia seurauksia hänen myöhemmälle merenkulku-uralleen.

Useimmissa suomalais-alankomaalaisissa avioliitoissa, niin ennen kuin nykyäänkin, mies on hollantilainen ja vaimo suomalainen. Suomalaisen Joel Konrad Söderholmin ja hollantilaisen Maartje van

J. Mikael Salojärvi, een lezing gegeven over ongelukken met stoomboten in de negentiende eeuw. Hij is daarbij ook ingegaan op de scheepsramp met de Österbotten en de (Engelse) tekst van zijn lezing staat op het internet onder de titel 'Steamboat accidents and the rules of the seas in 19th century Finland'.

Ondanks dat Joel Konrad Söderholm de aanstichter is geweest van de ramp met de Österbotten, lijkt het er op, dat dit geen nadelige gevolgen heeft gehad voor zijn latere zeemanscarrière.

Bij de meeste Fins-Nederlandse huwelijken, zowel vroeger als nu, gaat het veel vaker om een Nederlandse man en een Finse vrouw gaat, dan andersom. Dit maakt het huwelijk van de Fin Joel Konrad Söderholm en de Nederlandse Maartje van Dijk ook nog eens bijzonder.

Arnold Pieterse

57

De oude kerk in Parainen waar Joel Konrad Söderholm is gedoopt. | Paraisten vanha kirkko, jossa Joel Konrad Söderholm kastettiin.

Dijkin tapauksessa tilanne oli päinvastoin, mikä tekee heidän liitostaan sitäkin erikoisemman.

Arnold Pieterse

Lakka of Hilla?

Sibrand
Schepel

De gele moerasbes, met de wetenschappelijke naam *Rubus chamaemorus*, is uniek voor subarctische streken en wordt in Finland met verschillende namen aangeduid. Zo heet hij in het zuiden *Lakka* maar in het noorden wordt in het algemeen over *Hilla* gesproken en ook is hij bekend onder de namen *Suomurrain* and *Valokki*. Het groeit uitsluitend in moerasachtige gebieden en de wortel sterft ook in de koudste winter niet af. Hoewel ze ook elders in Finland gevonden kunnen worden groeien ze voornamelijk in grote hoeveelheden in de provincies Kainuu en Pohjois-Pohjanmaa en in Lapland. Dat komt omdat moerassen in die gebieden nog niet zijn gedraineerd en de altijd vochtige grond de ideale voedingsbodem levert voor dit plantje. Het bestaat uit een wortelstok met twee half-

cirkelvormige bladen, waaruit in de zomer één bloem groeit. De plant is tweeslachtig. De stamper bevindt zich op de ene plant en de meeldraden op een andere. Zo rond Juhannus zorgt een klein vliegje voor de bevruchting, waarna zich bessen ontwikkelen, die aanvankelijk lichtgroen zijn gekleurd en geleidelijk rood worden. Ze zijn dan nog hard en oneetbaar maar, doordat het in het noorden in de zomer 24 uur per dag licht blijft, rijpen zij snel uit. De bes bestaat uit verschillende lobben, net zoals de framboos en de braam. Wanneer de bessen volrijp zijn is de kleur geleidelijk veranderd in een amberachtig geel; ze zijn dan zacht van consistentie en gemakkelijk te plukken. Het beste moment om deze bessen te plukken is aan het eind van de maand juli en in het

begin van augustus. Je ziet tegen die tijd dan ook overal in Kainuu aan de rand van moerassen auto's in de berm staan.

De laatste jaren komen er steeds meer seizoenarbeiders naar Finland, voornamelijk uit Thailand, om het 'goud' uit de moerassen te oogsten. En goud is het, want op de markt in Helsinki is een doosje Lakka niet goedkoop. Het is met deze bes anders dan met andere wilde bessen, zoals de bosbes (*mustikka*) en de cranberry (*karpalo*), die vrijwel altijd in grote hoeveelheden gevonden kunnen worden. Door de tweeslachtigheid van de plant kan het voorkomen dat, als in een bepaald gebied in hoofdzaak mannelijke planten groeien, er onvoldoende vruchten worden geproduceerd. Bovendien kan, vooral in het noorden, een langdurig aanhoudende nachtvorst er bijvoorbeeld toe leiden dat de bloemen bevroren, waardoor in dat jaar maar weinig bessen geoogst kunnen worden. En dan is er ook nog een kever,

wiens larven het speciaal gemunt hebben op het blad van de *Rubus chamaemorus*, hetgeen er toe kan leiden dat de vrucht niet kan rijpen. Ook dat kan aanleiding zijn tot hogere prijzen op de markt. Een Lakkabes weegt 1 à 2 gram en is bijzonder rijk aan Vitamine C, hetgeen betekent dat een handjevol bessen al voldoende is voor de dagelijkse behoefte aan dit Vitamine. Bovendien bevatten ze meer Vita-

58

Lakka vai Hilla?

Keltainen suomarja, tieteelliseltä nimitetään *Rubus chamaemorus*, on ainutlaatuisen subarktisilla alueilla. Sillä on Suomessa erilaisia nimiä. Niinpä sitä kutsutaan "lakaksi" etelässä kun sensijaan pohjoisessa käytetään yleensä "hilla"-nimeä. Marja tunnetaan myös "suomuuraimena" ja "valokkina". Se kasvaa ainoastaan suoalueilla, eivätkä sen juuret kuole kylmimmänkään talven aikana. Vaikka marjaa löytyy muualtakin Suomesta, niin runsaimmin niitä esiintyy Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa, sekä Lapissa. Tämä johtuu siitä, että näiden alueiden suot eivätkä vielä ole ojitettuja, ja ikuisesti kostea maaperä on ihanteellinen kasvun alusta tälle kasville. Kasvi muodostuu yhdestä juurivarresta kaksine puolikuunmuotoisine lehtineen,

johon kesällä puhkeaa ainoastaan yksi kukka. Kasvi on kaksineuvoinen. Emi on yhdessä, heteet toisessa kukassa. Juhannuksen seutuvilla pieni kärpänen hoitaa hedelmätyksen, minkä jälkeen marjat alkavat kypsyä ensin vaaleanvihreiksi, sitten punaisiksi. Ne ovat vielä kovia ja eivätkä sovi syötäväksi, mutta koska pohjoisessa kesällä on koko vuorokauden valoisaa, kypsyvät ne nopeasti. Samoin kuin vadelma ja karhunvatukka muodostuu suomuurain lohkoista. Täysin kypsät marjat ovat kypsyessään muuttuneet meripihkan värisiksi; ne ovat pehmeitä, ja niitä on helppo poimia. Paras marjojen poimimisaika on heinäkuun lopulla sekä elokuun alussa. Tuohon aikaan on kaikkialla Kainuun suoalueilla autoja pysäköity teiden reunoille.

59

Viime vuosina Suomeen tulee varsinkin Thaimaasta kausityöläisiä korjaamaan soiden "kultasatoa". Se on kultaa, sillä Helsingin torilla ei lakkatuokkonen ole halpa. Tämän marjan kohdalla on tilanne nimittäin toinen, kuin muiden metsämarjojen, kuten mustikan ja karpalon, kohdalla. Näitä marjoja voidaan yleensä poimia runsaasti. Kasvin kaksineuvoisuudesta johtuen voi jollain seudulla kasvaa enimmäkseen miepuolisista kasveja ja siksi ei hedelmiä muodostu tarpeeksi. Sitäpaitsi varsinkin pohjoisessa voi esimerkiksi pitkään kestävä yöpakkaneen jäädyttää kukat niin, että tuona vuotena sadosta tulee harva. Sitten on vielä koppakuoriainen, jonka toukat syövät ainoastaan *Rubus chamaemorus* kasveja. Tuosta sitten taas on seurauksena, ettei hedelmä voi kypsyä. Korkea torihinta on siitä seurauksena. Lakkamarja painaa 1 tai 2 grammaa. Siinä on runsaasti C-vitamiinia, niin paljon että

mine E dan andere bessen. Voor de Sami is de moerasbes in de winter dan ook van grote betekenis. Want omdat Lakka, evenals cranberry's, veel benzoëzuur bevat, is het, samengeperst in zijn eigen sap, op een koele plaats langdurig te bewaren en het kan ook goed worden ingevroren. De bessen worden verwerkt in jam (Lakkahilloo) en likeur (Lakkalikööri) en sinds kort wordt het door Kiantama Oy uit Suomussalmi onder de naam Biokia ook als gedroogd poeder in de handel gebracht.

Vele jaren geleden heeft mijn moeder op Koninginnedag een blikje Lakkabessen op het paleis Soestdijk bezorgd en in een reactie hierop schrijft de particulier secretaresse van koningin Juliana dat Hare Majesteit de oranje nationale vrucht met smaak had gegeten. Toch is de smaak van de verse bessen vrij wrang en wordt hij in Finland doorgaans met suiker en room geconsumeerd of verwerkt in de typische leipäjuusto.

kourallinen marjoja sisältää tämän vitamiinin päivänannoksen. Sitäpaitsi lakassa on E-vitamiinia enemmän kuin muissa marjoissa. Saameille suomurain on talvisin myös hyvin tärkeä. Koska lakoissa, kuten karpaloissakin, on paljon bensoiniinihappoa, voidaan niitä mehustettuina pitkään säilyttää kylmässä kuin myös hyvin pakastaa.

Marjoista valmistetaan lakkahilloa sekä lakkalikööriä. Jo jonkun aikaa Kantama Oy Suomussalmella tuo markkinoille kuivattuja lakkoja jauheena Biokia-tuotennä.

Monta vuotta sitten vei äitini kuningattarenpäivänä lakkatölkin Soestdijkin palatsiin. Kuningatar Julianan yksityissihteeri vastasi, että Hänen Majesteettinsa oli nauttinut tästä oranssinvärisestä kansallishedelmästä. Näiden marjojen maku on kuitenkin aika hapan, ja siksi ne Suomes-

Tenslotte moeten we nog even teruggaan naar de titel van dit stukje, namelijk is het nu Lakka of Hilla? Dit kan namelijk tot een aardig misverstand leiden. De grens van het gebruik van het woord loopt ongeveer halverwege de gemeente Suomussalmi, een gemeente die van noord naar zuid zo'n 150 kilometer bedraagt. Zo kan het voorkomen dat op de markt van Ämmänsaari, de voornaamste plaats binnen de gemeente, waar in de zomer veel moerasbessen worden verhandeld, de volgende discussie ontstaat. Als de klant vraagt "Onko teillä lakkoja?" ("Hebben jullie lakka's?"), dan kan het antwoord van de verkoopster zijn "Mitä meillä olisi lakkoja, kun ei ole edes työpaikkoja!" ("Waarom zouden we staken, we hebben niet eens werk!"). Het Finse woord voor staking is namelijk lakko.

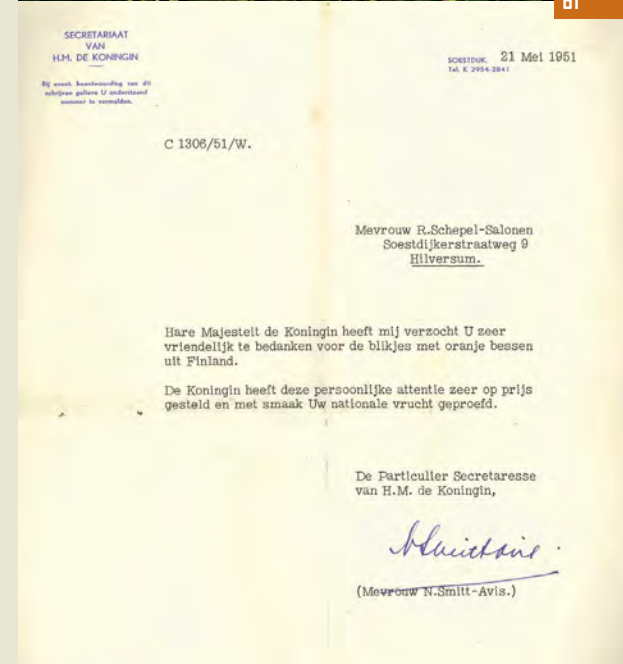
Sibrand Schepel

sa nautitaan sokerin ja kerman kera tai syödään tyypillisen leipäjuuston kanssa.

Lopuksi palaamme vielä hieman tämän artikkelin otsikkoon, nimittäin onko kysymyksessä Lakka vai Hilla? Tämä voi johtaa nimittäin hauskoihin väärinkäsityksiin. Nimien raja kulkee melkein Suomussalmen halki. Tämä paikkakunta on pohjoisesta etelään n.150 km pitkä. Voi siis käydä niin, että paikkakunnan keskeisellä Ämmänsaaren torilla, jossa kesäisin myydään runsaasti muuraimia, syntyy seuraava keskustelu: "Onko teillä lakkoja?" Myyjä saattaa vastata: "Miten meillä olisi lakkoja, kun ei ole edes työpaikkoja?" Lakkoja -sanalla on suomenkielessä kaksi merkitystä.

Sibrand Schepel

Käännös: Eeva Kriek-Tuovinen

Word lid! | Liity jäseneksi!

Naam | Nimi _____

Voorletters | Kutsumanimi _____

Man | Mies / Vrouw | Nainen *

*doorhalen wat niet van toepassing is | *poista toinen, jätä vain oikea vaihtoehto

Adres | Osoite _____

Postcode | Postinumero _____

Woonplaats | Asuinpaikka _____

E-mail _____

Telefoonnummer | Puhelinnumero _____

Datum | Päivämäärä _____

Aanmelding als lid 'Vereniging Nederland-Finland':
Uw aanmelding kunt u naar onderstaand postadres
sturen of per e-mail naar: info@vnf.nu.

Ilmoittautumisen Alankomaat-Suomi Yhdistyksen
jäseneksi voit lähettää postitse allaolevaan osoi-
teeseen tai sähköpostitse osoitteeseen: info@vnf.nu

Secretariaat Vereniging Nederland-Finland

Berkenhove 6e

2295 RH Kwintseheul

Voor vragen: info@vnf.nu

Zo spoedig mogelijk na ontvangst van uw aanmelding sturen wij u een bevestiging met een nummer van Aviisi, de brochure 'Finland in Nederland' en de contributierekening. Nadat wij u als lid hebben ingeschreven ontvangt u automatisch het eerst volgende nummer van ons verenigingsmagazine 'Aviisi'. De contributie bedraagt per jaar (1 januari tot en met 31 december) voor VNF-leden € 27,-. Contributie bedraagt voor bedrijfsleden € 79,- (incl. weblog).

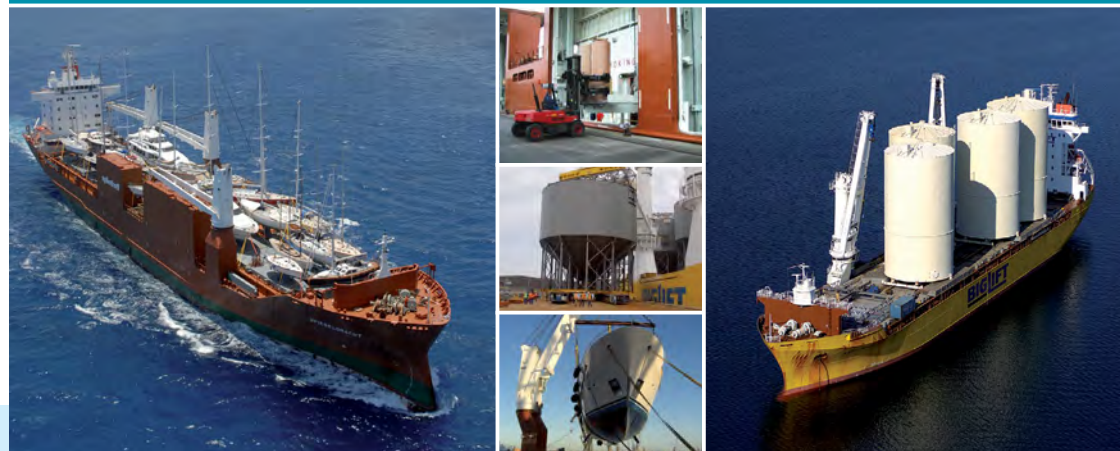
De statuten van de vereniging kunt u op onze website (www.vnf.nu) onder 'De Vereniging' vinden. Met uw aanmelding accepteert u onze statuten. Heeft u geen internet dan sturen wij graag op uw verzoek een exemplaar toe.

Mahdollisimman pian ilmoittautumisenne jälkeen lähetämme teille postissa vahvistuksen ja liitteenä kappaleen Aviisi-lehteämme, esitteen 'Suomi Alankomaissa' sekä jäsenmaksulaskun. Kun olet ilmoittautunut jäseneksemme, saat heti seuraavaksi ilmestyvän yhdistyksen jäsenlehden 'Aviisin' numeron. Jäsenmaksu on vuodeksi (1. tammikuuta - 31. joulukuuta). Jäsen sekä samassa taloudessa asuva partneri ja alle 18 vuotiaat lapset 27,- euroa ja yritysjäsen 79,- euroa (sisältää weblogon).

Nettisivultamme www.vnf.nu alaotsikosta «Yhdistys» löydät yhdistyksen säännöt. Ilmoittautuessasi jäseneksi samalla hyväksyt nämä säännöt. Huom. Säännöt ovat toistaiseksi vain hollanninkielellä (Statuten).

the spliethoff group

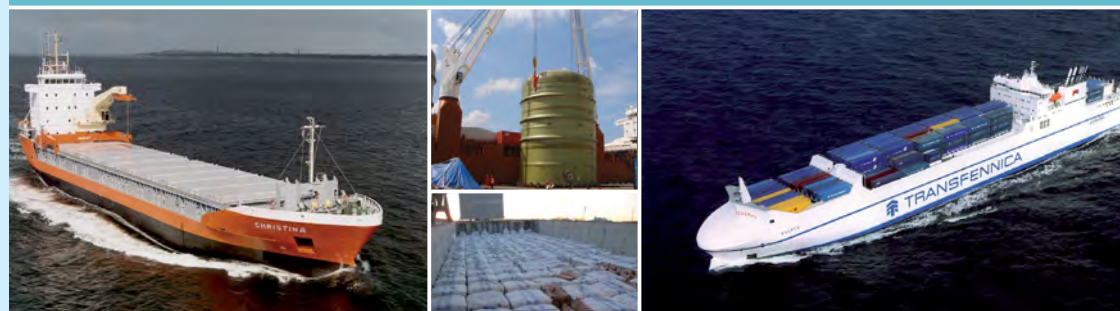
 TRANSFENNICA

 Wijane & Barends

 spliethoff

 SEVENSTAR
YACHT TRANSPORT

 BIG LIFT
World wide heavy lift
and project transportation

Radarweg 36
1042 AA Amsterdam
The Netherlands

P.O. Box 409
1000 AK Amsterdam
The Netherlands

Tel: +31 (0)20 4488 400
Fax: +31 (0)20 4488 500
E-mail: gogracht@spliethoff.com
Internet: www.spliethoff.com

Rokade Advies B.V.

Fiscalisten/Verolakimiehet
Juristen/Lakimiehet
Administrateurs/Kirjanpitäjät

Maaskade 159a
3071 NR Rotterdam

Phone: 010 – 265 19 90
Fax: 010 – 265 04 30

Website: www.rokade.org
Email: info@rokade.org

